

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра економіки та фінансів підприємства

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

Діагностика фінансово-майнового стану підприємства

за матеріалами товариства з обмеженою відповідальністю
«Інвестиційна компанія MBM», с.Петропавлівська Борщагівка

Студентки 2 курсу 2 м групи,
спеціальності 051 «Економіка»,
спеціалізації «Економічна
безпека»

Шепелюк Ольги
Вікторівни

Науковий керівник –
д-р екон. наук, проф.

Блакита Ганна
Владиславівна

Гарант освітньої програми
д-р екон. наук, проф.

Ситник Ганна
Вікторівна

Київ 2018

ЗМІСТ

АНОТАЦІЯ	3
ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. Теоретико – методичні аспекти діагностики фінансово – майнового стану підприємств	
1.1 Економічна сутність фінансово-майнового стану підприємства та елементи, що його визначають.....	8
1.2 Характеристика факторів, що впливають на фінансово - майновий стан підприємства.....	15
1.3 Методи фінансового аналізу як інструмент діагностики фінансово – майнового стану підприємства.....	20
РОЗДІЛ 2. Оцінка фінансово - майнового стану ТОВ «Інвестиційна компанія МВМ»	
2.1 Аналіз майнового стану та ефективності фінансово – господарської діяльності підприємства.....	28
2.2 Оцінка платоспроможності та фінансової стійкості підприємства.....	41
2.3 Діагностика ймовірності банкрутства підприємства.....	51
РОЗДІЛ 3. Шляхи покращення фінансово - майнового стану ТОВ «Інвестиційна компанія МВМ»	
3.1 Планування активів, капіталу та фінансових результатів діяльності підприємства.....	60
3.2 Обґрунтування пропозиції щодо покращення фінансово – майнового стану підприємства.....	68
3.3 Прогнозна оцінка основних індикаторів фінансово – майнового стану підприємства.....	79
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	88

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	93
ДОДАТКИ.....	99

АНОТАЦІЯ

Шепелюк О.В. «Діагностика фінансово-майнового стану підприємства» (за матеріалами ТОВ «Інвестиційна компанія MBM», м. Київ). – Рукопис.

Випускна кваліфікаційна робота за спеціальністю 051 «Економіка», спеціалізація «Економічна безпека підприємства» – Київський національний торговельно-економічний університет – Київ, 2018.

Випускну кваліфікаційну роботу присвячено теоретичним, методичним і практичним аспектам діагностики фінансово-майнового стану підприємства. Представлена робота дозволяє дослідити основні засади, методи та засоби визначення фінансово-майнового стану підприємства та сформулювати його основні шляхи покращення .

Ключові слова: фінансово-майновий стан, фінансовий аналіз, фінансові ресурси.

ABSTRACT

Shepeliuk O.V. "Diagnostics of the financial and property status of the enterprise" (based on the materials of LLC "Investytsiya kompaniya MVM", Kyiv). – Manuscript.

Final qualifying paper on the specialty 051 "Economics", specialization "Economic security of enterprise". – Kyiv National University of Trade and Economics. – Kyiv, 2018.

The final qualifying paper is devoted to theoretical, methodological and practical aspects of the diagnostics of financial and property status of the enterprise. It allows investigating the basic principles, methods and means of determining the financial and property status of the enterprise and form its main ways of improvement.

Key words: financial and property status, financial analysis, financial resources.

ВСТУП

Актуальність дослідження. В умовах ринкової економіки обґрунтованість та дієвість управлінських рішень на мікро- та макрорівнях значною мірою залежить від результатів діагностики фінансово – майновогостану суб'єктів господарювання, зміст якої виходить за межі обчислення окремих коефіцієнтів і передбачає вивчення комплексу показників, які відображають різні аспекти діяльності кожного окремого підприємства.

В сучасних економічних умовах діяльність кожного підприємства, організації є предметом уваги широкого кола учасників ринкових відносин, які зацікавлені в результатах його функціонування. На основі доступної їм звітної – облікової інформації вказані особи намагаються оцінити фінансове положення підприємства. Основним інструментом для цього слугує економічний аналіз, за допомогою якого можна об'єктивно оцінити внутрішні і зовнішні відносини об'єкта, майновий стан, охарактеризувати його платоспроможність, ефективність і прибутковість діяльності, перспективи розвитку, а потім по його результатам прийняти обґрунтовані рішення.

Фінансово – майновий стан – це найважливіша характеристика економічної діяльності підприємства, вона визначає конкурентоспроможність, потенціал у діловому співробітництві, оцінює, у якій мірі гарантовані економічні інтереси самого підприємства та його партнерів у фінансовому відношенні. В свою чергу, фінансово – майновий стан підприємства - це ступінь забезпеченості підприємства необхідними фінансовими ресурсами для здійснення ефективної господарської діяльності та своєчасного проведення грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями.

Питання діагностики фінансово – майновогостану торговельних підприємств знайшли своє відображення у роботах багатьох вчених,

зокрема І.Бланка, А.Шеремета, Р.Сайфуліна, Г. Савицької, А.Ковальова, І.Алексєєва, І.Бойчика, В. Долі, К. Ізмайлової, О. Павловської, П. Поповича, М. Коробова, А.Садекова, А.Коструби.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є вивчення теоретичних основ та практичних методик діагностики фінансово – майнового стану торгівельного підприємства та розробка методичних рекомендацій щодо напрямків удосконалення фінансово – майнового стану ТОВ «Інвестиційна компанія MBM».

Для досягнення вказаної мети передбачається послідовне вирішення таких завдань:

- дослідити теоретичні аспекти аналізу фінансово – майнового стану підприємств, а також елементи, що його визначають;
- охарактеризувати фактори впливу на фінансово – майновий стан підприємства;
- надати характеристику методичним підходам, щодо аналізу фінансово – майнового стану підприємства;
- здійснити оцінку майнового стану, а також визначити ефективність фінансово – господарської діяльності ТОВ «Інвестиційна компанія MBM»;
- провести оцінку платоспроможності та фінансової стійкості ТОВ «Інвестиційна компанія MBM»;
- здійснити діагностику ймовірності банкрутства ТОВ «Інвестиційна компанія MBM»;
- здійснити планування активів, капіталу та фінансових результатів діяльності ТОВ «Інвестиційна компанія MBM»;
- обґрунтувати пропозиції щодо покращення фінансово – майнового стану ТОВ «Інвестиційна компанія MBM»;
- здійснити прогнозу оцінку основних індикаторів фінансово – майнового стану ТОВ «Інвестиційна компанія MBM».

Об'єктом дослідження є процес діагностики фінансово – майнового стану підприємства.

Предметом дослідження виступають теоретичні та методичні аспекти аналізу фінансово – майнового стану торговельного підприємства.

Емпіричною базою випускної кваліфікаційної роботи є Товариство з Обмеженою Відповідальністю «Інвестиційна компанія MBM». Засновниками товариства є фізичні особи. Місце знаходження підприємства: Київська обл., Києво – Святошенський район, село Петропавлівська Борщагівка, вулиця Соборна, будинок 2а. Основним видом економічної діяльності є оптова торгівля виробів з металу та іншими товарами господарського призначення.

При написанні випускної кваліфікаційної роботи нами були використані такі методи дослідження: статистичний, монографічний, нормативний, аналітичний, горизонтальний, вертикальний, рейтинговий, порівняльний, а також метод фінансових коефіцієнтів.

Інформаційною базою для вивчення та аналізу даної теми виступили законодавчі та нормативно – правові акти України, базові підручники з економіки підприємств, фінансового аналізу та фінансової діяльності торговельних підприємств, наукові праці і монографії вітчизняних і зарубіжних економістів, статті фахових видань, дані бухгалтерського обліку та фінансова звітність ТОВ «Інвестиційна компанія MBM».

Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає у розвитку теоретичних і науково-методичних положень та розробленні практичних рекомендацій щодо удосконалення діагностики фінансово – майнового стану підприємства. Внаслідок проведеного дослідження одержано вагомий результат, які визначають наукову новизну випускної кваліфікаційної роботи:

удосконалено:

- визначення основних елементів фінансово – майнового стану торговельних підприємств, за рахунок виділення таких як: наявність власних фінансових ресурсів для організації процесу реалізації продукції; оптимальність розподілу прибутку, що залишився у підприємства після сплати податків і обов’язкових платежів;

набуло подальшого розвитку:

- визначення поняття «фінансово – майновий стан підприємства», яке, на відміну від існуючого, включає такі сутнісні характеристики, як наявність системи постійних контрольних дій та прогнозних оцінок, що дозволяє всебічно усвідомлювати поточну ситуацію на підприємстві.

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що методичні підходи й практичні рекомендації, розроблені у випускній кваліфікаційній роботі, можуть бути використані у процесі діагностики фінансово – майнового стану підприємства, що має значення для їх подальшої діяльності, нарощування частки ділової репутації та успіху в підприємницькій діяльності. Зокрема методика побудови процесу діагностики фінансово – майнового стану, а також методика прогнозної оцінки основних індикаторів фінансово – майнового стану на досліджувальному підприємстві.

Найбільш практичну цінність мають такі науково – прикладні розробки та рекомендації, як:

- створення відділу фінансового контролю або відділу економічної безпеки;
- вдосконалення інформаційної системи підприємства;
- оптимізація обсягів дебіторської заборгованості, визначення ефективності факторингової операції;
- здійснення прогнозної оцінки основних індикаторів фінансово – майнового стану підприємства, на основі планування фінансових результатів.
- проведення рейтингової оцінки фінансово – майнового стану підприємства з урахуванням прогнозного періоду.
- оптимізація розподілу виручки, вибір ефективної дивідендної політики.

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження оприлюднено на Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Економічні перспективи підприємницької діяльності в Україні» (м.Ірпінь, 2017 р.)

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИКО - МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ДІАГНОСТИКИ ФІНАНСОВО – МАЙНОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ

1.1 Економічна сутність фінансово - майнового стану підприємства та елементи, що його визначають

Фінансово – майновий стан - це одна з головних та найважливіших характеристик господарської діяльності підприємств. Під фінансово – майновим станом підприємства розуміють рівень його забезпеченості відповідним обсягом фінансових та майнових ресурсів, необхідних для здійснення ефективної господарської діяльності та своєчасного здійснення грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями[21]. Також фінансово – майновий стан підприємства характеризується наявністю і рухом ресурсів, необхідних для нормального функціонування підприємства, доцільністю їх розміщення та ефективністю використання, а також сукупністю матеріальних та нематеріальних цінностей та боргових зобов'язань для повного забезпечення господарської діяльності підприємства.

Фінансово – майновий стан підприємства визначає потенціал підприємства у діловій співпраці, є гарантом ефективної реалізації економічних інтересів всіх учасників господарських відносин – як самого підприємства, так і його партнерів[18].

Метою оцінки фінансово – майнового стану підприємства є аналіз фінансової спроможності підприємства, а також розробка і реалізація заходів, направлених на швидке відновлення платоспроможності, відновлення достатнього рівня фінансової стійкості підприємства, встановлення можливості підприємства продовжувати свою господарську діяльність, можливості

подальшого розвитку, забезпечення прибутковості, зростання майнового потенціалу і ухвалення відповідних рішень [26, с. 183].

Управління фінансово – майновим станом підприємства є одним з найбільш значущих функціональних напрямів системи фінансового менеджменту, яка досить тісно пов'язана з іншими системами управління. Оцінка фінансово – майнового стану органічно входить до системи управління доходами та витратами підприємства, рухом активів і капіталу, управління структурою капіталу. Для того, щоб підприємство мало змогу вижити в умовах жорсткої конкуренції та бути прибутковим і рентабельним, керівництву необхідно володіти методикою фінансового аналізу, мати певну інформаційну базу для його проведення та відповідних кваліфікованих робітників для реалізації цієї методики на практиці. Вірне управління фінансово-майновим станом підприємства за сучасних умов господарювання конче потрібне як для його керівництва і власників, так і для інвесторів, партнерів, кредиторів, державних органів. Потрібно сказати, що фінансово-майновий стан підприємства цікавить і його конкурентів, але вже в іншому аспекті – негативному[48].

Як свідчить Слободян Н.Г, управління фінансово-майновим станом дає змогу підвищувати конкурентоспроможність суб'єкта господарювання в ринковій економіці [48]. За рахунок цього в даних економічних умовах значної актуальності набуває діагностика фінансово-майнового стану, з метою проведення відповідних коригуючи заходів.

Череп А.В запевняє, що показники фінансово – майнового стану повинні бути на такому рівні, щоб всі суб'єкти господарської діяльності, які пов'язані з підприємством економічними відносинами, змогли одержати відповідь на питання: наскільки надійне підприємство як партнер в цих відносинах. У кожного партнера, пов'язаного з цим підприємством угодами, свій критерій економічної вигідності, тому показники фінансово – майнового стану повинні бути такими, щоб кожен партнер зміг зробити висновки з точки зору своїх інтересів[52].

З багатьох наукових досліджень стає очевидним, що фінансово – майновий стан підприємства залежить від результатів виробничої, комерційної та фінансово-господарської діяльності. Передовсім на фінансово – майновому стані підприємства позитивно позначаються наявність основних засобів, раціональне використання власних та позикових коштів, безперебійне відновлення товарних запасів, а також реалізація високоякісної продукції. Забезпеченість фінансово – майновими ресурсами в межах розрахункової потреби та їх раціональне використання створюють широкі можливості для подальшого поліпшення показників підприємства, підвищення ефективності застосування засобів та предметів праці, робочої сили, сучасних інформаційних технологій.

Савицька Г. Взапевняє, що фінансово – майновий стан підприємства потрібно систематично й усебічно оцінювати з використанням різних методів, прийомів та методик аналізу. Це уможливить критичну оцінку фінансових результатів діяльності підприємства як у статистиці за певний період, так і в динаміці, дасть змогу визначити "больові точки" у фінансово – майновій діяльності та визначить основні способи ефективнішого використання фінансово – майнових ресурсів, їх раціонального розміщення[46].

Найкраще фінансово – майновий стан підприємства визначається елементами його економічної діяльності[20, с. 111-113]:

- рентабельністю роботи підприємства;
- оптимальністю розподілу прибутку, що залишається в розпорядженні підприємства після сплати податків і обов'язкових відрахувань;
- ліквідністю та платоспроможністю підприємства;
- наявністю власних майнових ресурсів (основних і оборотних засобів) не нижче мінімально необхідного рівня для організації господарчого процесу і процесу реалізації продукції;
- раціональним використанням власних та позикових коштів.

Фінансово – майновий стан підприємства – це здатність, спроможність підприємства фінансувати та забезпечувати майном свою діяльність. Він визначається певним складом елементів (рис.1.1) та характеризується фінансово

– майновими ресурсами, які необхідні для нормального функціонування підприємства, доцільністю їх розміщення та ефективністю використання[20,с. 111-113].

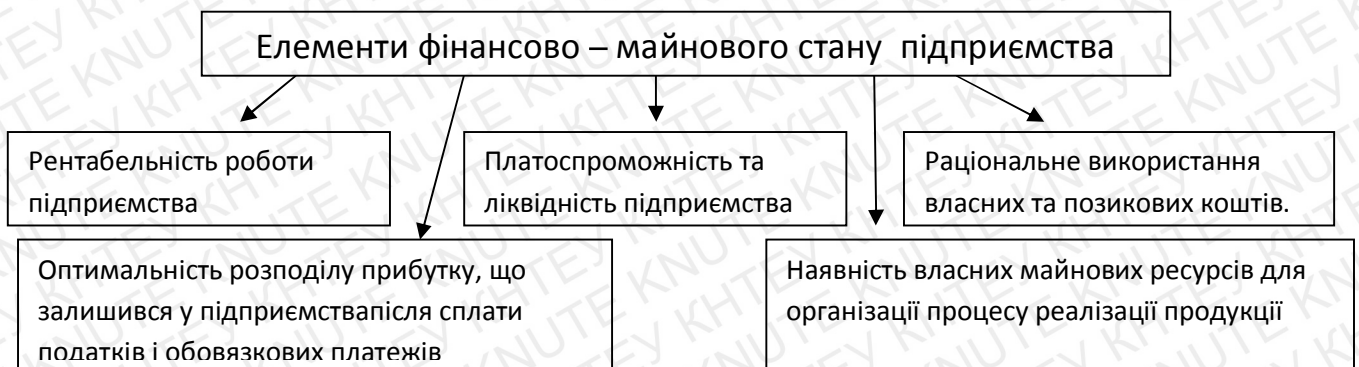

Рис.1.1 Елементи фінансово – майнового стану підприємства[20,с. 111-113].

Аналіз фінансово - майнового стану підприємства є необхідним етапом для розробки планів і прогнозів для оздоровлення підприємств. Кредитори та інвестори аналізують фінансово - майновий стан підприємств, щоб мінімізувати свої ризики за позиками та внесками, а також для необхідного диференціювання відсоткових ставок. У результаті фінансового аналізу ми одержує певну кількість основних, найбільш інформативних параметрів, які дають об'єктивну та точну картину фінансово – майнового стану підприємства. При цьому в ході аналізу ми може ставити перед собою різні цілі: аналіз поточного фінансово – майнового стану або оцінку фінансової перспективи підприємства[48].

Основними завданнями діагностики фінансово – майнового стану є[30,с.99]:

- дослідження рентабельності та фінансової стійкості підприємства;
- дослідження ефективності використання майна (капіталу) підприємства, забезпечення підприємства власними оборотними коштами;
- об'єктивна оцінка динаміки та стану ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства;
- оцінка становища суб'єкта господарювання на фінансовому ринку та кількісна оцінка його конкурентоспроможності;

- аналіз ділової активності підприємства та визначення ефективності використання фінансових ресурсів;
- виявлення ймовірності банкрутства підприємства.

Фролова Т.О. зазначає, що у практиці господарювання кожне підприємство (фірма), що є складною економічною системою, здійснює багато конкретних видів діяльності, які впливають на фінансово-майновий стан, котрі за ознакою спорідненості можна об'єднати в окремі головні напрямки (рис.1.2) [50, с.92].

Рис.1.2Взаємоузгоджені основні напрямки діяльності, які впливають на фінансово-майновий стан[50, с.92]

Кожен з даних напрямків здійснює прямий або опосередкований вплив на господарську діяльність підприємства, в свою чергу забезпечуючи нормальне функціонування, безперебійну діяльність та можливість перспективного зростання підприємства .

Дослідження чисельних літературних джерел із області фінансового аналізу суб'єктів ринкових відносин відкриває можливість виділити певне коло економічних показників ,фінансово – майнового стану підприємства, а саме:

- показники оцінки майнового стану підприємства;
- показники оцінки ліквідності та платоспроможності;
- показники оцінки фінансової стійкості підприємства;
- показники рентабельності підприємства;

- показники ділової активності.

До основних узагальнюючих показників, які визначають фінансово – майновий стан підприємства, можна віднести показники, наведені у табл.1.1.:

Таблиця 1.1

Основні показники фінансово – майнового стану підприємства

Показник	Алгоритм розрахунку	Умовні позначення
ПОКАЗНИКИ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ		
Коефіцієнт абсолютної ліквідності (Кал)	$K_{ал} = \frac{\Gamma + ПФІ}{ПЗЗ}$	Г – гроші та їх еквіваленти; З – запаси; ПФІ – поточні фінансові інвестиції; ОА – оборотні активи; ПЗЗ – поточні зобов'язання та забезпечення;
Загальний коефіцієнт покриття (Кпл)	$K_{пл} = \frac{ОА}{ПЗЗ}$	
Проміжний коефіцієнт покриття(Кпп)	$K_{пп} = \frac{ОА - З}{ПЗЗ}$	
ПОКАЗНИКИ МАЙНОВОГО СТАНУ		
Коефіцієнт придатності основних засобів (Кпоз)	$K_{поз} = \frac{ЗВоз}{ВБ}$	ЗВоз- залишкова вартість основних засобів; ВБ- валюта балансу; ЧД- чистий дохід від реалізації товарів, послуг; НА – необоротні активи
Фондовіддача(Фв)	$\Phi_v = \frac{ЧД}{НА}$	
Коефіцієнт реальної вартості майна(Крвм)	$K_{рвм} = \frac{НА}{ВБ}$	
ПОКАЗНИКИ СТАНУ ТА СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ		
Коефіцієнт фінансової автономії (Кфа)	$K_{фа} = \frac{ВК}{К}$	ВК – власний капітал; ПК – позиковий капітал; ПЗЗ – поточні зобов'язання та забезпечення; К – загальний обсяг капіталу (активів);
Коефіцієнт заборгованості (Кз)	$K_z = \frac{ПК}{К}$	
Коефіцієнт фінансового важеля (КФЛ)	$K_{фв} = \frac{ВК}{ПК}$	
ПОКАЗНИКИ ОБОРОТНОСТІ (ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ) ТА РЕНТАБЕЛЬНОСТІ		

Оборотність оборотних активів (КОок)	$КО_{ок} = \frac{ЧВР}{ОА_{ср}}$	ЧВР – чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг); ОАср – середній обсяг оборотних активів; СРП – собівартість реалізації продукції (товарів, робіт, послуг); Зср - середній обсяг запасів; ДЗср – середній обсяг дебіторської заборгованості;
Оборотність запасів (КОЗ)	$КО_{з} = \frac{С_{рп}}{З_{ср}}$	
Оборотність дебіторської заборгованості (КОДЗ)	$КО_{дз} = \frac{ЧВР}{ДЗ_{ср}}$	

Продовження табл.1.1

Показник	Алгоритм розрахунку	Умовні позначення
Оборотність кредиторської заборгованості (КОКЗ)	$КО_{кз} = \frac{С_{фн}}{КЗ_{ср}}$	ЧП – чистий фінансовий результат (прибуток); ВКср – середній обсяг власного капіталу; Аср – середній обсяг активів; ПКср – середній обсяг позикового капіталу.
Рентабельність активів (РА)	$РА = \frac{ЧП}{А_{ср}} * 100$	
Рентабельність власного капіталу	$P_{BK} = \frac{ЧП}{BK_{ср}} * 100$	
Рентабельність позикового капіталу (РПК)	$P_{ПК} = \frac{ЧП}{ПК_{ср}} * 100$	

У цілому, для дослідження фінансово – майнового стану підприємства використовується близько 65 показників, призначених для детальної та всебічної оцінки. Однак це не означає, що систематичний аналіз фінансово – майнового стану підприємства завжди має здійснюватись за всіма цими показниками.

Залежно від мети та завдань аналізу в кожному конкретному випадку вибирають оптимальний саме для цього випадку комплекс показників та напрямків аналізу фінансово – майнового стану підприємства.

Слід також зазначити, що всі елементи фінансово – майнового стану підприємства перебувають у взаємозв'язку та взаємозумовленості. Тому оцінити

реальний фінансово – майновий стан підприємства можна лише на підставі використання певного комплексу показників з урахуванням впливу різних факторів на відповідні показники.

1.2 Характеристика факторів, що впливають на фінансово - майновий стан підприємства

У попередньому розділі ми розглянули економічну сутність поняття фінансово-майновий стан підприємства, що дозволяє з'ясувати фактори, що безпосередньо впливають на нього. Насамперед, слід зазначити, що під факторами розуміють умови здійснення господарських процесів і причини, що впливають на ці процеси.

Також в економічній літературі не виокремлено загальної класифікації факторів, які впливають на фінансово – майновий стан підприємства, і різні автори використовують різні підходи до їх класифікації. Наприклад, М.Д. Білик та О.В. Павловська [6,42] запропонували наступний розподіл факторів:

- за місцем виникнення – зовнішні та внутрішні;
- за важливістю результату – основні, другорядні, прості;
- за структурою – прості, складні;
- за масштабами впливу – одноосібні, багатоосібні;
- за можливістю прогнозування – прогнозованні, умовно прогнозовані;
- за ступенем впливу на діяльність підприємства – негативні, нульові, позитивні;
- за ймовірністю реалізації – високі, середні, малі.
- за часом – короткострокові, періодичні, постійні;

- за ступенем кількісного вимірювання – якісні (піддаються вимірюванню), кількісні (не піддаються вимірюванню).

Запропонована класифікація може бути використана не лише в аналізі фінансово – майнового стану підприємства, але й в прогнозуванні та визначенні стратегії наступного розвитку діяльності господарюючого суб'єкта.

Найбільш доцільно розглянути детальніше зовнішні та внутрішні фактори, що впливають на фінансово – майновий стан підприємства, оскільки до їх складу належать решта факторів у розрізі вище розглянутих класифікаційних ознак.

В свою чергу В.І.Оспіщев також зосереджує свою увагу на виокремленні внутрішніх та зовнішніх факторів, які впливають на фінансово – майновий стан підприємства рис.1.3

Рис 1.3 Фактори впливу на фінансово – майновий стан підприємства[41]

Зовнішнішніми факторами впливу на фінансово – майновий стан підприємства, є ті фактори на які підприємство не може впливати або цей вплив

може бути незначним, також ці фактори називають екзогенними. В свою чергу зовнішні фактори впливу ми можемо поділити на міжнародні, національні та ринкові.

Міжнародні фактори виникають під впливом причин загальноекономічного характеру, а саме в залежності від економічної циклічності розвитку ведучих країн, стану світової господарської системи, що характеризується політикою міжнародних банків, стабільність міжнародної торгівлі, що залежить у свою чергу від укладання міжурядових договорів і угод.

До національних факторів, що спричиняють досить відчутний вплив на фінансово – майновий стан кожного суб'єкта господарювання країни, належать: політичні, економіко-демографічні, психографічні (культурні) і науково-технічні. Так, політична стабільність і спрямованість внутрішньої політики держави, реалізовані через право, виражаються у відношенні до підприємницької діяльності і принципах державного регулювання економіки (заборонний чи стимулюючий характер), до форм власності (її приватизація чи націоналізація, принципи земельної політики), до заходів захисту прав споживачів і підприємців (захист конкуренції, обмеження монополізму і т.д.). Усе це акумулюється в законодавчих нормах, актах, що і визначають діяльність підприємств[43].

Економіко – демографічні фактори характеризуються розміром і структурою потреб, а при відомих економічних передумовах – платоспроможним попитом населення. До них можна віднести рівень доходів і нагромаджень населення, рівень цін, можливість одержання кредиту, фазу економічного циклу, у якій знаходиться національна економіка. Падіння попиту, наприклад, характерне для відповідної фази економічного розвитку, воно призводить до загострення конкуренції, руйнування чи поглинання збанкрутілого підприємства.

Фактори психографічного характеру виявляються в звичках і нормах споживання, перевазі до одних товарів і негативному відношенні до іншим. Зовнішні умови діяльності підприємства відбивають економічну ситуацію в країні і за кордоном, в окремих регіонах, на галузевих ринках. Найважливішими з зовнішніх умов господарювання підприємств є розмір податкових ставок, рівень

відсотка за кредити, ступінь монополізації галузі, рівень розвитку ринкових відносин і ринкових структур, стан ринку праці, інвестиційна активність підприємства.

Також, слід прийняти до уваги, що на сьогоднішній день найбільше впливають на фінансову стійкість підприємства економічні та фінансові чинники. Вони можуть зумовити виникнення кризових явищ, банкрутство і ліквідацію підприємства. Необхідно зауважити, що на сучасному етапі розвитку економіки України фінансова стійкість багатьох підприємств істотно погіршилася. Основними чинниками цього є фінансово-економічна криза в Україні, зростання інфляції, нестабільна державна податкова і кредитна політика. Нестабільність економічної ситуації в Україні зумовлює погіршення інвестиційного клімату в державі. Значний вплив на фінансову стійкість підприємств справляє також зовнішньоекономічна політика держави, яка охоплює експортну та імпорتنу політику.

На фінансову стійкість підприємств істотно впливає фаза економічного циклу, в якій перебуває економіка держави. У період кризи існує відставання темпів реалізації продукції від темпів її виробництва, що спостерігається сьогодні в Україні. Зменшуються інвестиції в товарні запаси, що ще більше скорочує збут. Зменшуються також і доходи суб'єктів господарської діяльності, падають обсяги прибутку. Все це зумовлює зниження ліквідності підприємств, їхньої платоспроможності та формує передумови для масових банкрутств [43]. Проаналізувавши вищесказане, можна виділити основну групу зовнішніх факторів, які суттєво впливають на підприємство взагалі й фінансову стійкість зокрема [1, с.28-30] :

- економічні умови господарювання;
- політична стабільність;
- техніка і технологія;
- платоспроможний попит споживачів;
- економічна і фінансово – кредитна законодавча база;
- соціальна і екологічна ситуація в суспільстві;

- податкова політика;
- рівень конкурентної боротьби;
- розвиток фінансового і страхового ринку.

До внутрішніх факторів впливу відносяться ті, що безпосередньо залежать від форм, методів та організації роботи на самому підприємстві та мають прямий вплив на фінансово – майновий стан підприємства, також ці фактори можна узагальнити як ендогенні фактори впливу.

В свою чергу внутрішні фактори поділяються на якісні та кількісні. До якісних ми можемо віднести: мета, галузь діяльності, традиції, репутація, імідж, форма власності, організаційна структура управління, організація системи управління, форма спеціалізації, забезпеченість кваліфікованими кадрами.

Таким чином, до кількісних належать: кваліфікований склад керівництва і персоналу, доля ринку і стадія життєвого циклу, інноваційна діяльність, адаптивність фірми, тривалість реалізації продукції, рівень товарних запасів, структура балансу, платоспроможність, ліквідність, співвідношення власних і залучених засобів, вартість капіталу, структура майна, інвестиційна привабливість, рівень прибутковості та рентабельності.

Беззаперечно, підприємство може управляти безпосередньо лише внутрішніми чинниками впливу на фінансову стійкість. Саме тому найбільшій уваги необхідно приділяти саме цій групі чинників, адже забезпечення оптимального співвідношення між постійними і змінними витратами, вибір виду діяльності і структури продукції, ефективне управління не обіговими активами, забезпечення раціональної структури капіталу, правильний вибір стратегії і тактики управління фінансовими ресурсами і прибутком, впровадження нових технологічних моделей та забезпечення випуску конкурентоспроможної продукції, дослідження і розробка можливих шляхів розвитку фінансів підприємства в перспективі – фактори, які повністю або частково залежать від підприємств[53].

Зростання фінансової стійкості підприємств залежить від багатьох факторів. Найбільше темпи росту показників фінансової стійкості залежать від рентабельності продажу, обіговості капіталу, фінансової активності залучення

коштів, норми розподілу прибутків на інвестиційні потреби. В умовах становлення ринкових відносин кожен суб'єкт господарювання повинен володіти достовірною інформацією про фінансову стійкість як власного підприємства, так і своїх партнерів. Оцінка фінансової стійкості дає змогу зовнішнім суб'єктам аналізу (банкам, партнерам із договірних відносин, контролюючим органам) визначити фінансові можливості підприємства на перспективу, дати оцінку фінансової незалежності від зовнішніх джерел, скласти в загальній формі прогноз майбутнього фінансового стану. У процесі управління підприємством вагоме місце виділяють стратегічному аналізу фінансової стійкості, який має опиратись на сучасне методологічне забезпечення економічного аналізу, завданням якого є розкриття причинно – наслідкових зв'язків між рівнем фінансової стійкості підприємства та факторами, що його обумовлюють [42].

Слід зазначити, що внутрішні та зовнішні фактори взаємопов'язані, але їх вплив на фінансову стійкість підприємства може бути різноспрямованою, тобто одні – позитивно, інші – негативно. Тому позитивний вплив певного фактора може бути зниженим або повністю ліквідований негативним впливом іншого, більш вагомого фактора. Тому в сучасних умовах нестабільності та невизначеності особливо актуальним постає питання дослідження та врахування всіх факторів, що впливають на фінансовий стан підприємства для його успішної діяльності.

1.3 Методи фінансового аналізу як інструмент діагностики фінансово – майнового стану підприємства

В умовах ринкової економіки однією з найважливіших задач управління діяльності підприємства є оцінка фінансово – майнового стану. Це пов'язано з тим, що якісна та своєчасна оцінка дає змогу підприємствам приймати рішення не лише за для утримання позицій на ринку, а й дає змогу швидко реагувати на зміни внутрішнього та зовнішнього середовища та здійснювати заходи, щодо використання додаткових ресурсів, з метою розширення масштабів діяльності.

Також важливість фінансово – майнового стану, пов'язана з тим, що підприємство, набуваючи самостійності, несе повну відповідальність за результати своєї діяльності. Ця відповідальність, перш за все, перед своїми акціонерами, працівниками підприємства, банком, фінансовими органами і кредиторами. За рахунок цього, постає важлива необхідність дослідження особливостей різних методів діагностики фінансово – майнового стану підприємства.

Діагностика фінансово – майнового стану підприємства здійснюється на основі фінансового аналізу. Відомі автори економічної літератури розглядають фінансовий аналіз, як окремий розділ економічного аналізу [25, с. 54]. Зокрема М.Л Лопішко вважає, що поняття «фінансовий аналіз» близьке до науки про технічні прийоми та методи обчислень, О.Д Заруба визначає суть фінансового аналізу як прийняття рішень, що стосуються прибуткового використання тимчасово вільних коштів [31, с. 5]. Заслужений діяч науки і техніки України, доктор економічних наук, професор І.О Бланк вважає, що фінансовий аналіз являє собою процес дослідження фінансового стану та основних результатів фінансової діяльності підприємства з метою виявлення резервів підвищення його ринкової вартості та забезпечення його ефективного розвитку [7, с. 656]. На думку І.Балабанова [8, с.273], «фінансовий аналіз – це метод оцінки ретроспективного (тобто того, що було) і перспективного (того, що буде у майбутньому) фінансово – майнового стану господарського суб'єкта на основі вивчення залежності й динаміки показників фінансової інформації. Одночасно фінансовий аналіз є основною частиною фінансового планування». Як вважають В.Г Артеменко та М.В Беллендір [6, с. 592] «аналіз господарської діяльності – це спеціальна галузь наукових знань, що постійно розвивається відповідно до змін, котрі відбуваються в економіці й практиці обліку».

З точки зору західних фінансистів, наприклад, Л.А. Бернстайна, фінансовий аналіз - це процес, який має на меті оцінку поточного і минулого фінансового становища і результатів діяльності підприємства, при цьому першочерговою

метою є визначення оцінок і прогнозів щодо майбутніх умов і діяльності підприємства[4, с.624].

У результаті отриманої інформації з вітчизняних і зарубіжних видань можна дійти висновку, що фінансовий аналіз - це вивчення основних показників фінансово – майнового стану і фінансових результатів діяльності організації з метою прийняття зацікавленими особами управлінських, інвестиційних та інших рішень.

Досліджуючи методи діагностики фінансово – майнового стану підприємства за даними фінансової звітності, можна спостерігати своєрідну однаковість науковців, яка висвітлюється у багатьох фахових виданнях. Зокрема у роботах О. Я. Базилінської [1, с. 3], В. О. Мец [35, с. 207], А. Д. Шеремета [55, с. 6], до методів аналізу фінансового стану віднесено: горизонтальний метод, вертикальний метод, метод фінансових коефіцієнтів.

В свою чергу А. Д. Шеремет [55, с. 6] і О. Я. Базилінська [1, с. 9], виокремлюють також трендовий аналіз. Слід зазначити, що за визначенням трендовий аналіз відповідає визначенню горизонтального аналізу, у процесі якого визначаються абсолютні і відносні зміни за різними статтями фінансової звітності за визначені періоди. За рахунок цього, трендовий аналіз не слід виокремлювати в окремий метод.

Вітчизняні фахівці, такі як Н.І.Синькевич, Т.М Васишин виділяють окрім зазначених методів, ще такі методи аналізу як порівняльний та факторний.

Отже, у результаті дослідження численних фахових видань слід виділити такі основні методи діагностики фінансово – майнового стану підприємства, як:

- горизонтальний аналіз;
- вертикальний аналіз;
- порівняльний аналіз;
- метод фінансових коефіцієнтів;
- факторний метод.

Горизонтальний аналіз базується на вивченні динаміки окремих показників фінансового стану підприємства у часі. За допомогою цієї системи аналізу

розраховуються темпи зростання окремих показників за кілька періодів дослідження та визначаються загальні тенденції їхніх змін.

Перевагами даного методу є можливість одержання найбільш загального уявлення про якісні зміни, які відбувались у структурі коштів і їх джерел, а також динаміку цих змін. Недоліки такого аналізу [15]:

- зміни, що відбулися, характеризують дії минулих періодів, і відсутні підстави вважати, що подібні тенденції збережуться і в майбутньому;
- не маючи додаткових даних, неможливо однозначно інтерпретувати аналізовані зміни;
- деякі результуючі показники обумовлені настільки значним числом факторів, у тому числі і зовнішніх, як економічних, так і політичних, що прогнозувати їх на основі аналізу попередньої динаміки практично неможливо;
- оцінювати зростання ефективності, не маючи даних про реальний стан організації, досить важко.

Вертикальний аналіз базується на структурному розкладанні окремих показників фінансової звітності підприємства. У цьому випадку здійснюється розрахунок питомої ваги окремих структурних елементів агрегованих фінансових показників.

Переваги: дозволяє одержати найбільш загальне уявлення про якісні зміни, які відбувались у структурі коштів і їх джерел, а також динаміці цих змін, такі прийоми використовуються практично в усіх методиках.

Недоліки: не містять механізму порівняння окремих варіантів економічних рішень і не передбачають взаємозамінюваності різних ресурсів, через що унеможлиблюється вибір оптимального варіанта розвитку економічної системи; обмежене врахування інфляції [15].

При побудові аналітичних таблиць горизонтальний і вертикальний аналіз досить часто використовуються одночасно, це пояснюється тим, що вони є доповненням один одного.

В свою чергу Н.І.Синькевич, Т.М. Василюшин виокремлюють додаткові недоліки горизонтального та вертикального аналізу «Високий рівень інфляції обмежує можливості проведення горизонтального та вертикального аналізу. Через те, що різні групи активів по-різному відчують вплив інфляції, спотворюються результати порівняння даних статей балансу при горизонтальному аналізі. Оцінка вартості основних засобів на основі принципу історичної вартості не встигає врахувати зміни їх вартості під впливом інфляції. Запропонована державою індексація основних засобів за допомогою використання групи певних коефіцієнтів дозволяє збільшити вартість основних засобів, зазначену у балансі. Проте реальні рівні інфляції ці коефіцієнти не можуть врахувати. Результати вертикального аналізу також будуть некоректними через диспропорцію в структурі активів підприємства» [47]. Для усунення впливу інфляції на результати горизонтального і вертикального аналізу пропонуються такі три підходи:

- перерахунок балансових даних з урахуванням різних індексів зміни цін для різних видів ресурсів;
- перерахунок балансових даних з урахуванням єдиного індексу інфляції для різних видів ресурсів;
- перерахунок всіх статей балансу для кожного моменту часу в тверду валюту по біржовому курсу на дату складання балансу [49, с. 10 – 11].

Порівняльний аналіз - це внутрішньогосподарський аналіз зведених показників звітності за окремими показниками самого підприємства та його дочірніх підприємств (філій), а також міжгосподарський аналіз показників певної фірми з показниками конкурентів або середньогалузевими та середніми показниками.

Переваги: гнучкий, динамічний, є основою комплексної оцінки показників фінансово – майнового стану.

Недоліки [15]:

- трудомісткий;
- можливий при наявності доступної, повної і достовірної інформації;
- важко використовувати з урахуванням фактору часу;
- ототожнення різних напрямків оцінки фінансового стану;

- для того, щоб за результатами порівняння можна було зробити правильні висновки, необхідно забезпечити відповідність показників та їх однорідність за календарними строками, методами оцінки, умовами роботи, інфляційними процесами.

Метод фінансових коефіцієнтів передбачає розрахунок системи показників, що висвітлюють різні боки господарювання підприємства і враховують вплив як внутрішнього, так і зовнішнього середовища на фінансовий стан підприємства. До складу показників, які відносяться до коефіцієнтного методу належать показники, що характеризують фінансову стійкість, платоспроможність і ліквідність, рентабельність (прибутковість) діяльності, майновий стан та ділову активність [24].

Переваги: простота обчислення величин; логіка відбору показників, правильність їх інтерпретації; використання коефіцієнтів у просторово-часовому аспекті, тобто дає можливість швидко у відносних величинах здійснювати як експрес-, так і комплексну діагностику.

Основними недоліками даного методу, що ускладнюють його застосування, є:

- трудомісткість, тобто досить складний процес формування результатів оцінки;
- відсутність нормативних значень більшості коефіцієнтів, що використовуються в процесі аналізу;
- ситуація, коли зміни величин коефіцієнтів у динаміці не можуть бути інтерпретовані належним чином, оскільки значення для розрахунку постійно змінюються у часі;
- фінансова звітність, на основі якої оцінюється фінансовий стан підприємства коефіцієнтним методом, відображає лише ті події, що можуть бути представлені в грошовому вимірі і які вже сталися.

Факторний аналіз використовує детерміновані чи стохастичні прийоми досліджень і може бути прямим і зворотнім. При прямому факторному аналізі результативний показник розкладається на окремі елементи (фактори), а при

зворотному окремі фактори об'єднуються між собою в один загальний результативний показник. Сучасний факторний аналіз створює можливість зменшення кількості узагальнених факторів на основі вихідних факторних ознак, кожен з яких представляє собою комбінацію вихідних ознак [47] .

Переваги: дає змогу побачити рівень фінансово – майнового стану на підприємствах протягом кожного звітного періоду і простежити тенденцію його зміни шляхом визначення ключових факторів впливу на основні показники. Недоліки: трудомісткий; не завжди можна обмежити кількість показників та факторів для аналізу; залежно від моделі результати можуть відрізнятись; ситуація, коли зміни величин коефіцієнтів у динаміці не можуть бути інтерпретовані належним чином, оскільки значення для розрахунку змінюються у часі [15].

Остап'юк Н. А доводить, що при проведенні аналізу фінансово – майнового стану підприємств аналітики найчастіше використовують горизонтальний, вертикальний та коефіцієнтний фінансовий аналіз (84,6%). Найменш застосованими методами фінансового аналізу, на основі цього дослідження, є економіко-математичні та функціонально-вартісні прийоми (7,7%) [40, с.127-129]. Окрім того, що кожен метод має свої недоліки, існує ще ряд проблем з якими стикаються вітчизняні підприємства, одна з яких нестабільність національної валюти. В умовах постійної зміни інформації безліч фінансово-економічних показників, розрахованих на певний час, повністю втрачають свою цінність для аналізу, тобто в результаті проведення аналізу не можна стверджувати про його достовірність та актуальність.

Як свідчать дані окремих досліджень, складність у проведенні фінансового аналізу полягає також у неритмічності та слабкості використання низки прийомів і методів фінансового аналізу у діяльності підприємств. Згідно з таким дослідженням аудитори констатували, що в процесі своєї професійної діяльності застосовують економічний аналіз: 22 % щоразу при проведенні аудиторських перевірок, 26 % – винятково за наявності конкретного замовлення клієнта, а більше 50 % – за потребою, на власний розсуд [17, с. 257].

Отже, фінансово – майновий стан – це найважливіша характеристика економічної діяльності підприємства, яка визначає конкурентоспроможність, потенціал у діловому співробітництві, оцінює, у якій мірі гарантовані економічні інтереси самого підприємства та його партнерів у фінансовому відношенні.

Фактори, що впливають на фінансово – майновий стан підприємства поділяються на дві основні групи: зовнішні та внутрішні, оскільки до їх складу належать решта факторів у розрізі вище розглянутих класифікаційних ознак.

В розрізі проведеного дослідження, було виділено п'ять основних методів діагностики фінансово – майнового, та охарактеризовано переваги та недоліки кожного з них. Також слід зазначити, що багато вітчизняних підприємств нехтують повним та об'єктивним аналізом фінансово – майнового стану підприємства, що значною мірою визначає негативні тенденції розвитку національних підприємств, негативного інвестиційного клімату в країні, слабких кредитних позицій національних компаній.

РОЗДІЛ 2.

ОЦІНКА ФІНАНСОВО - МАЙНОВОГО СТАНУ ТОВ «ІНВЕСТИЦІЙНА КОМПАНІЯ MBM»

2.1. Аналіз майнового стану та ефективності фінансово – господарської діяльності підприємства

Одним із найважливіших етапів аналізу фінансово – майнового стану підприємства є аналіз майнового стану підприємства, що дає змогу визначити абсолютні і відносні зміни статей балансу за визначений період, відслідкувати тенденції їхньої зміни та визначити структуру фінансових ресурсів підприємства [22, с.122].

Майнове становище підприємства характеризується сумою господарських засобів, що знаходяться в його розпорядженні. Сума господарських коштів являє собою узагальнену вартісну оцінку активів, що відображені в балансі підприємства. Зростання даного показника свідчить про нарощування майнового потенціалу [39, с.225].

Аналіз майнового стану починається із дослідження капіталу котрим володіє підприємство та визначення змін які відбулися за аналізований період. Тенденції зміни майна підприємства слід пов'язувати з основними джерелами його формування. Для цього розглядаються показники пасиву балансу: підсумок, власний і позиковий капітал. Також слід перевірити правильність вкладення

коштів в активи підприємства. Процес аналізу показників активу й пасиву балансу є досить інформативним, який в свою чергу :

- надає уявлення про величину майна;
- дозволяє визначити структуру майна для її подальшої порівняльної оцінки та оптимізації;
- дозволяє оцінити динамічні зрушення структури майна та визначити їх причини для подальшого прогнозування можливих співвідношень;
- оцінює політику підприємства щодо джерел формування майна;
- визначає вартість залогового майна.

Ознаками позитивного майнового стану досліджуваного підприємства є [36, с.68].:

- збільшення підсумку балансу в кінці звітної періоду в порівнянні з початковим;
- перевищення темпів приросту оборотних активів над необоротними;
- перевищення величини і темпів росту власного капіталу над позиковим;
- зразкова рівність темпів приросту кредиторської та дебіторської заборгованості .

За рахунок даного аналізу ми розуміємо, що розміщення коштів підприємства має дуже велике значення у фінансовій діяльності і підвищенні її ефективності. Від того, які інвестиції вкладені в основні і оборотні кошти, скільки їх знаходиться у сфері діяльності підприємства, в грошовій і матеріальній формі, наскільки оптимально їх співвідношення, багато в чому залежать результати фінансової діяльності, а отже і фінансова стійкість підприємства.

Виходячи з проаналізованого, було здійснено аналіз майнового стану, який базується на оцінці динаміки обсягу та складу як активів підприємства, так і пасивів табл.2.1, табл. 2.2

Таблиця 2.1

Динаміка обсягу та складу активів ТОВ "Інвестиційна компанія MBM" у 2015 – 2017 рр.

тис.грн

Показники	Періоди			Середній абсолютний приріст, тис.грн	Темп приросту, %		Середній темп приросту
	2015	2016	2017		2016	2017	
1	2	3	4	5	6	7	8
I. Необоротні активи							
Основні засоби	292,50	882,90	1077,70	392,60	201,85	22,06	91,95
первісна вартість	565,30	1340,70	2306,10	870,40	137,17	72,01	101,98
Знос	272,80	457,80	1228,40	477,80	67,82	168,33	112,20
Усього за розділом I	292,50	882,50	1077,70	392,60	201,71	22,12	91,95
II. Оборотні активи							
Запаси	20277,10	47062,30	67471,20	23597,05	132,10	43,37	82,41
у тому числі готова продукція	20276,80	47062,10	67434,90	23579,05	132,10	43,29	82,37

Продовження табл.2.1

1	2	3	4	5	6	7	8
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	44059,70	51957,80	73903,70	14922,00	17,93	42,24	29,51
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	0,10	329,90	0,00	-0,05	329800,0	-100,00	-100,00
Інша поточна дебіторська заборгованість	6126,00	2253,60	1783,30	-2171,35	-63,21	-20,87	-46,05
Гроші та їх еквіваленти	1554,80	1475,00	411,50	-571,65	-5,13	-72,10	-48,55
Витрати майбутніх періодів	-	19,90	-	-	-	-	-
Інші оборотні активи	20,10	1542,30	1667,10	823,50	7573,13	8,09	810,72
Усього за розділом II	72037,80	104640,80	145236,80	36599,50	45,26	38,80	41,99
Баланс	72330,30	105523,70	146314,50	36992,10	45,89	38,66	42,23

У 2017 році активи балансу збільшилися на 38,66% або 40790,8 тис.грн. порівняно з 2016 роком. Таке зростання спричинене збільшенням вартості оборотних активів на 38,8% (40596 тис.грн.) та необоротних активів – на 22,12% (195,2 тис.грн.). Зростання вартості оборотних активів відбулося за рахунок збільшення запасів та інших оборотних активів підприємства 43,37% (20408,9 тис.грн.) та 8,09% (124,8 тис.грн.) відповідно. У той же час величина дебіторської заборгованості у загальній сумі оборотних активів зросла на 42,24% (21945,9 тис.грн.). Другим етапом аналізу майнового стану ТОВ «Інвестиційна компанія MBM» є оцінка динаміки обсягу та складу пасивів табл. 2.2

Таблиця 2.2

**Динаміка обсягу та складу пасивів ТОВ «Інвестиційна компанія MBM»
у 2015-2017 рр.**

тис.грн

Показники	Періоди			Середній абсолютний приріст, тис.грн	Темп приросту, %		Середній темп приросту
	2015	2016	2017		2016	2017	
1	2	3	4	5	6	7	8
I. Власний капітал							
Зареєстрований (пайовий) капітал	400	400	400	0,00	0,00	0,00	0,00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	9968,5	18150,1	31565,2	10798,35	82,07	73,91	77,95
Усього за розділом I.	10368,5	18550,1	31965,2	10798,35	78,91	72,32	75,58

Продовження табл.2.2

1	2	3	4	5	6	7	8
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	547,4	438,2	545	-1,2	-19,95	24,37	-0,22
III. Поточні зобов'язання							
Короткострокові кредити банків	6752,1	560	2357,9	-2197,1	-91,71	321,05	-40,91
Поточна кредиторська заборгованість за:							
товари, роботи, послуги	41203,9	66151,1	83538,2	21167,15	60,55	26,28	42,39
розрахунки з бюджетом	619,6	751,4	1267	323,7	21,27	68,62	43,00
у тому числі з податку на прибуток	353,4	718,9	931,3	288,95	103,42	29,55	62,33
розрахунки зі страхуванням	-	41,4	-	-	-	-	-
розрахунки з оплати праці	-	153,7	-	-	-	-	-
Інші поточні зобов'язання	12838,8	18877,8	26641,2	6901,2	47,04	41,12	44,05
Усього за розділом III	61414,4	86535,4	113804,3	26194,95	40,90	31,51	36,13
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	-	-	-	-	-	-	-
Баланс	72330,3	105523,7	146314,5	36992,1	45,89	38,66	42,23

За даними табл.2.2 у 2017 році пасиви балансу збільшилися на 38,66% або 40790 тис.грн. порівняно з 2016 роком. Таке зростання спричинене збільшенням вартості власного капіталу на 72,32% (13415,1 тис.грн.), довгострокових зобов'язань – на 24,37% (106,8 тис.грн.) та поточних зобов'язань – на 31,51% (27268,9 тис.грн). Збільшення вартості власного капіталу відбулося за рахунок значного збільшення величини нерозподіленого прибутку на 73,91% (13415,1 тис.грн.). Зростання поточних зобов'язань відбулося за рахунок збільшення короткострокових кредитів банку, поточної кредиторської заборгованості та інших поточних зобов'язань. Сума короткострокових кредитів банків та інших поточних зобов'язань зросла на 321,05% (1797,9 тис.грн.) і 41,12% (7763,4 тис.грн) відповідно. Поточна кредиторська заборгованість зросла по всім статтям, найбільш значуще зростання відбулося по статті розрахунки з бюджетом на 68,62% (515,6 тис.грн).

Структура вартості майна не визначає фінансового стану підприємства. Аналіз структури майна підприємства, її динаміки не дає можливості для інвестора визначити на скільки вигідно вкладення коштів у дане підприємство, а лише оцінює стан активів і наявність коштів для погашення зобов'язань.

Основні показники, за допомогою яких здійснюють оцінку майнового стану підприємства наведенні у табл.2.3.

Таблиця 2.3

Оцінка майнового стану ТОВ «Інвестиційна компанія МВМ» у 2015 -2017 рр.

Показники	2015	2016	2017	Абсолютна зміна		Темп приросту, %	
				2016/2015	2017/2016	2016/2015	2017/2016
Коефіцієнт реальної вартості функціонуючого капіталу	0,012	0,021	0,023	0,009	0,002	77,68	9,75
Коефіцієнт накопичення зносу	0,483	0,341	0,533	-0,141	0,191	-29,24	56,00
Коефіцієнт придатності основних засобів	0,517	0,659	0,467	0,141	-0,191	27,27	-29,04
Фондовіддача	266,47	114,85	117,20	-151,623	2,350	-56,90	2,05
Фондомісткість	0,00	0,01	0,01	0,005	0,000	132,02	-2,01
Індекс постійного активу	10368,50	18550,10	31965,20	8181,600	13415,100	78,91	72,32
Коефіцієнт реальної вартості основних засобів	0,00	0,01	0,01	0,004	-0,001	106,90	-11,97
Коефіцієнт мобільності	246,28	118,57	134,77	-127,710	16,192	-51,85	13,66

Коефіцієнт реальної вартості функціонуючого капіталу - дозволяє оцінити реальну ринкову вартість або дохідність окремих інструментів фінансового інвестування. Нормативного значення для цього показника не існує. За даними табл.2.3. ми можемо чітко спостерігати позитивну тенденцію зростання даного показника, у 2017 році він становив 0,023, з темпом росту у 91,6% порівняно з 2015 роком. Це свідчить про зростання рівня ринкової вартості підприємства. Коефіцієнт накопичення зносу характеризує рівень фізичного і морального зношення основних засобів. У 2017 році даний показник становив

0,533, що в свою чергу більше на 56% відносно до попереднього року. Це є негативна тенденція до збільшення даного показника, що свідчить про стрімке зношення основних засобів підприємства. В свою чергу, це спричинило негативні зміни коефіцієнта придатності основних засобів. У 2017 році даний показник становив – 0,467 або -29,04% до 2016 року.

Фондовіддача є одним з основних показників ефективності використання основних засобів. Даний показник характеризує величину обсягу реалізованої продукції в розрахунку на 1 грн. обсягу основних фондів. У 2016 році даний показник становив – 114,85, що на 56,9% менше ніж у 2015 році. Це негативна динаміка, але з розрахунком на збільшення даного показника у 2017 році на 2,05% до рівня – 117,2 можна стверджувати про позитивні зрушення.

Індекс постійного активу - показує частку необоротних активів (в тому числі і основних засобів) у джерелах власних коштів. У 2017 році показник становив 31965,2 зі зростанням у 72,32% до 2016 року. Даний показник має чітку тенденцію до зростання даного показника, що негативно відображається на майновому стані підприємства.

Коефіцієнт реальної вартості основних засобіву майні підприємства характеризує відношення вартості основних засобів до вартості майна підприємства. Даний показник знаходиться в межах 0,006 – 0,01 на протязі усього досліджуваного періоду. Нормативне значення даного показника > 0.5 , критичними значеннями вважаються від 0,2 – 0,3. Проаналізувавши отриманні результати можна твердо засвідчити кризову ситуацію фінансового потенціалу підприємства.

Коефіцієнт мобільності означає здатність активів переходити з однієї форми в іншу. Висока мобільність говорить про те, що компанія зможе змінити структуру активів протягом короткого періоду часу. У 2017 році даний показник становив 134,77, що свідчить про зростання на 13,66% до попереднього року. Спостерігається позитивна динаміка до збільшення цього показника в порівнянні з 2016 роком, і негативні зміни порівняно з 2015 роком за рахунок зменшення на показника на 45,2%.

Таким чином, враховуючи результати, отриманні в процесі дослідження, а саме слабкий майновий стан підприємства, де простежується зменшення основних показників у динаміці, що є результатом випередження темпів зносу основних засобів темпами їх оновлення та специфікою діяльності даного підприємства, стає доцільним залучення банківських коштів у вигляді кредиту та фінансових інвестицій для поповнення майнових ресурсів підприємства. Беручи до уваги сьогоденний стан економіки України і відсутність можливості залучення необхідних коштів, стає очевидним, що завчасне проведення аналізу майнового стану підприємства дасть можливість своєчасно реагувати на кризові явища сьогодення і забезпечити стабільну та стійку діяльність підприємства.

На основі проведеного аналізу майнового стану підприємства, та отриманих результатів, слід приділити увагу не менш важливому питанню, а саме ефективності фінансово – господарської діяльності підприємства.

Сучасний етап розвитку економіки України обумовлює високі вимоги до оцінки ефективності діяльності суб'єктів господарювання в цілому, адже всі поточні операції та події в діяльності підприємств вимірюються, фіксуються, перетворюються в певні показники, які з часом стають основою для прийняття управлінських рішень, а отже, «фундаментом» майбутнього [2, с.125].

Функціонування будь-якого підприємства, незалежно від видів його діяльності та форм власності, в умовах ринку визначається його здатністю створювати необхідну і достатню величину доходу або прибутку. В даному аспекті аналіз рентабельності (прибутковості) та ділової активності підприємства займає провідне місце в системі комплексного економічного аналізу, оскільки за ним оцінюється ступінь досягнення кінцевої мети діяльності підприємства та його ефективність, а дослідження цієї проблеми є дуже актуальним на сьогоденний день.

Ділова активність підприємства — це комплексна характеристика, яка втілює різні аспекти діяльності підприємства, а тому визначається системою таких критеріїв, як місце підприємства на ринку конкретних товарів, географія ділових

відносин, репутація підприємства як партнера, активність інноваційно – інвестиційної діяльності, конкурентоспроможність.

Ділова активність відображає рівень ефективності використання фінансових ресурсів підприємства, а саме: матеріальних, трудових, фінансових та інших ресурсів. Паралельно вона характеризує якість управління і можливості потенційного розвитку підприємства [44, с.115].

Від об'єктивності та точності оцінки й оптимізації ділової активності підприємства залежить якість важливих та відповідальних управлінських рішень, які дають змогу не пристосовуватися до змін на ринку, а активно реагувати та впливати на ринкову ситуацію, що постійно змінюється[12,с 18].

Аналіз і оцінку внутрішньої ділової активності здійснюють у кількісному і якісному вимірах. Кількісні параметри оцінки ділової активності виражені динамікою синтетичних і аналітичних показників фінансово – господарської діяльності підприємствтабл.2.4. У практиці аналітичної роботи доцільно ці показники групувати: за абсолютними та відносними значеннями приросту щодо базового рівня чи щодо плану, за ефективністю використання ресурсів і капіталу[37].

Таблиця 2.4

Динаміка показників кількісного виміру ділової активності підприємства ТОВ «Інвестиційна компанія MBM» за 2015 – 2017 рр.

Показники	Роки			Абсолютна зміна		Темп приросту, %	
	2015	2016	2017	2016/2015	2017/2016	2016/2015	2017/2016
Чистий дохід від реалізації товарів, робіт, послуг тис.грн	77943,0	101353,7	126305,1	23410,7	24951,4	30,0	24,6
Валовий прибуток, тис.грн	19079,0	31608,2	55235,8	12529,2	23627,6	65,7	74,8
Чистий прибуток, тис.грн	5222,0	13014,0	18510,6	7792,0	5496,6	149,2	42,2
Основні засоби, тис.грн	292,5	882,9	1077,7	590,4	194,8	201,8	22,1
Запаси, тис.грн	20277,1	47062,3	67471,2	26785,2	20408,9	132,1	43,4
Валюта балансу, тис.грн	72330,3	105523,7	146314,5	33193,4	40790,8	45,9	38,7
Власний капітал, тис.грн	10368,5	18550,1	31965,2	8181,6	13415,1	78,9	72,3

Якість економічного зростання можуть характеризувати узагальнюючі показники, які визначають ступінь окупності (оборотності) активів і капіталу. До них відносять показники, відображені у табл. 2.5.

Таблиця 2.5

**Динаміка показників ділової активності підприємства ТОВ
«Інвестиційна компанія МВМ» за 2015 – 2017 рр.**

Показники	Роки			Абсолютна зміна		Темп зміни, %	
	2015	2016	2017	2016/2015	2017/2016	2016/2015	2017/2016
Оборотність оборотних активів	1,08	0,97	0,87	-0,11	-0,10	-10,48	-10,21
Тривалість одного обороту оборотних активів	337,35	376,84	419,71	39,49	42,87	11,71	11,38
Оборотність запасів	2,90	1,48	1,05	-1,42	-0,43	-48,95	-28,92
Тривалість одного обороту запасів	125,73	246,29	346,52	120,56	100,23	95,88	40,70
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	1,55	1,86	1,67	0,31	-0,19	19,65	-10,20
Тривалість одного обороту дебіторської заборгованості	235,02	196,42	218,72	-38,60	22,31	-16,42	11,36
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	1,85	1,49	1,47	-0,35	-0,02	-19,13	-1,43
Тривалість одного обороту кредиторської заборгованості	197,51	244,22	247,76	46,71	3,54	23,65	1,45
Коефіцієнт обертання грошовий коштів	50,13	68,71	306,94	18,58	238,22	37,07	346,69
Тривалість одного обороту грошових коштів	7,28	5,31	1,19	-1,97	-4,12	-27,05	-77,61
Оборотність усіх активів	1,08	0,96	0,86	-0,12	-0,10	-10,87	-10,12
Тривалість одного обороту усіх активів	338,72	380,02	422,82	41,30	42,81	12,19	11,26
Тривалість операційного циклу	360,75	442,71	565,24	81,96	122,53	22,72	27,68
Тривалість фінансового циклу	163,24	198,48	317,48	35,25	119,00	21,59	59,95
Коефіцієнт обертання власного капіталу	7,52	5,46	3,95	-2,05	-1,51	-27,32	-27,68
Період окупності власного капіталу	48,55	66,80	92,37	18,25	25,57	37,58	38,28
Коефіцієнт обертання інвестованого капіталу	4,41	5,18	3,62	0,77	-1,56	17,53	-30,13
Період окупності інвестованого капіталу	82,74	70,40	100,76	-12,34	30,36	-14,91	43,13

За даними табл.2.5 спостерігаємо, що коефіцієнт оборотності активів ТОВ «Інвестиційна компанія МВМ» має стабільну тенденцію до зменшення (2015р. – 1,08, 2016р. – 0,96, 2017р. – 0,86). Слід відмітити, що даний коефіцієнт є одним із найважливіших показників ефективності використання капіталу і вказує на швидкість його переходу зі стадії виробничих запасів у готову продукцію та швидкість перетворення продукції у безпосередньо грошову форму. Враховуючи це, можна стверджувати, що така динаміка свідчить про неефективність використання активів на досліджуваному підприємстві. Тривалість одного обороту усіх активів у досліджуваному періоді також збільшилась, у 2017 році – 423 дні порівняно з 2015 роком – 339 днів.

Оборотні активи підприємства за звітний період (2017 рік) здійснюють 0,87 обороти. Тривалість одного обороту оборотних активів зросла з 2015 року – 338 днів до 2017 року – 420 днів. Слід також відмітити, що впродовж трьох років даний показник має негативну динаміку. У зв'язку з цим, на нашу думку, уповільнення оборотності активів може у кінцевому варіанті зменшити операційний, а отже і чистий прибуток підприємства.

Оборотність запасів ТОВ «Інвестиційна компанія МВМ» складає у 2017 році – 1,05 разів. Тривалість одного обороту запасів у 2015р. становила 126 дні, у 2016 р. 247 дні, у 2017 р. 347 днів. Оборотноість запасів також свідчить про наростання негативних тенденцій і уповільнення.

Важливою складовою оцінки ділової активності підприємств є аналіз стану дебіторської та кредиторської заборгованостей. Так, коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості на ТОВ «Інвестиційна компанія МВМ» в динаміці збільшується із 1,55 у 2015 р. до 1,67 у 2017 р. При цьому спостерігається значне зменшення тривалості обороту. Так у 2015 р. тривалість обороту дебіторської заборгованості на підприємстві становила 235 дні, а у 2017 р. 218 днів. За рахунок цього можна свідчити про налагодження політики підприємства, щодо управління дебіторською заборгованістю.

Негативна ситуація спостерігається із коефіцієнтом кредиторської заборгованості. Зменшення значення коефіцієнта з 1,85 в 2015 р., до 1,47 в 2017р.

свідчить про зменшення швидкості погашення заборгованості підприємством. Так, середній термін повернення боргів (за винятком зобов'язань перед банками) на ТОВ «Інвестиційна компанія MBM» становив 198 дні у 2015, у 2016 р. підприємство могло повернути свої борги за 245 дні, а в 2017р. термін погашення становив 248 днів.

Значно покращилась ситуація з обортом грошових коштів, про це свідчить коефіцієнт обертання грошових коштів, а також тривалість одного обороту. У 2015 році кількість обертів становила – 50,13, у 2017 році – 306,94, за рахунок цього тривалість одного обороту зменшилась до 1,19 днів.

Негативні тенденції, які спостерігаються на основі проведеного аналізу, вплинули на тривалість операційного, фінансового циклу, а також негативно вплинули на період окупності інвестованого капіталу. Операційний та фінансовий цикл зросли майже у 2 рази, що засвідчує про наростання кризових явищ даного підприємства і значне зменшення ефективності введення фінансово – господарської діяльності підприємства.

В кризовий період не менш важливе значення займає аналіз показників рентабельності. Рентабельність показує, наскільки прибуткова діяльність підприємства. Відповідно, чим вищі коефіцієнти рентабельності - тим ефективніша діяльність підприємства. Тому, на сьогоднішній день, підприємство повинно прагнути досягнути більш високих показників, а керівництво повинно визначати шляхи їх зростання [27].

Існує значна кількість коефіцієнтів рентабельності, використання кожного з яких залежить від характеру оцінки ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства. Від характеру оцінки, насамперед, залежить вибір оціночного показника (прибутку), що використовують у розрахунках. Найчастіше використовують чотири різних показники: валовий прибуток, операційний прибуток, прибуток до оподаткування, чистий прибуток [29, с 179-181]. Слід відмітити, що загальноприйнятих значень рентабельності, на які можна орієнтуватися при аналізі, не існує. Тому зростання усіх показників рентабельності в динаміці за звітні періоди розглядають як позитивну тенденцію.

Залежно від того, з чим порівнюють показник прибутку, виділяють дві групи коефіцієнтів рентабельності: рентабельність інвестицій (капіталу), рентабельність продажів табл.2.6

Таблиця 2.6

Динаміка показників рентабельності ТОВ «Інвестиційна компанія MBM» за 2015 – 2017 рр.

Показники	Роки			Абсолютна зміна		Темп зміни, %	
	2015	2016	2017	2015/2016	2017/2016	2015/2016	2017/2016
Рентабельність інвестицій (капіталу)							
Рентабельність сукупного капіталу (або активів);	0,07	0,12	0,13	0,05	0,01	70,82	2,58
Рентабельність власного капіталу.	0,50	0,70	0,58	0,20	-0,12	39,30	-17,46
Рентабельність інвестиційного капіталу	0,72	13,04	6,38	12,32	-6,66	1722,42	-51,09
Рентабельність продаж							
Валова рентабельність реалізованої продукції;	0,24	0,31	0,44	0,07	0,13	27,40	40,23
Операційна рентабельність реалізованої продукції;	0,09	0,16	0,19	0,08	0,03	88,25	19,34
Чиста рентабельність реалізованої продукції;	0,07	0,13	0,15	0,06	0,02	91,65	14,14
Загальна рентабельність виробничих запасів;	0,94	0,67	0,82	-0,27	0,15	-28,62	21,89
Загальна рентабельність підприємства.	0,09	0,15	0,16	0,06	0,00	71,57	2,48

Рентабельність сукупного капіталу показує, наскільки ефективно підприємство використовує свої активи для одержання прибутку, тобто який прибуток приносить кожна гривня, вкладена в активи. Із розрахунків видно, що рентабельність сукупного капіталу на ТОВ «Інвестиційна компанія MBM» у 2015 – 2017 роках була позитивною (від 7% до 13%).

Показник рентабельності власного капіталу становить інтерес, насамперед, для інвесторів і характеризує, наскільки ефективно підприємство використовує власний капітал. За даними табл.2.3.3, видно, що ТОВ «Інвестиційна компанія MBM» досить ефективно використовує свій власний капітал. Показник

рентабельності власного капіталу у 2015 році становив – 5%, у 2016 році – 7%, у 2017 році – 5,8%. Чіткої тенденції до зміни даного показника не спостерігається.

Операційна рентабельність реалізованої продукції, показує рівень рентабельності підприємства після відрахування адміністративних, операційних витрат, а також витрат на збут. При його розгляді разом з показником валової рентабельності можна одержати інформацію про те, чим викликані зміни рентабельності. На основі отриманих даних за табл.2.1.6, можна свідчити про задовільний рівень операційної рентабельності реалізованої продукції. За 2015 рік, даний показник становив – 0,09, за 2016 рік – 0,16, за 2017 рік – 0,19. За даною ситуацією, що склалася спостерігається позитивна динаміка до збільшення операційної рентабельності реалізованої продукції, так у 2017 році темп приросту становив 19,34 %.

Показник чистої рентабельності реалізованої продукції свідчить про розмір прибутку на одну гривню реалізованої продукції. Звідси, у 2015 році розмір прибутку на одну гривню реалізованої продукції становив – 0,07 грн, у 2016 та 2017 роках відповідно: 0,13 грн та 0,15 грн.

Безумовно, позитивною тенденцією є ріст загальної рентабельності підприємства з 9% в 2015 р. до 16% в 2017 р. Досягнутий рівень рентабельності є оптимальним для підприємств таких масштабів.

Підводячи підсумки, зазначимо, що розраховані показники рентабельності носять лише орієнтовний характер, оскільки інформаційна база для їх розрахунку була обмежена фінансовою звітністю, якої в даному випадку недостатньо. Для детальнішого розрахунку показників рентабельності необхідна інформації з регістрів фінансового, управлінського та стратегічного обліку.

За результатами дослідження можна констатувати, що аналіз показників ділової активності ТОВ «Інвестиційна компанія МВМ» протягом 2015 – 2017 років показав, що практично всі коефіцієнти характеризують негативну динаміку, що можна розцінювати як спад ділової активності підприємства. Щодо рентабельності підприємства, то відмітимо, що показники прибутковості на досліджуваному підприємстві є досить високим. Така ситуація дає підстави

стверджувати, що у випадку збільшення обсягів реалізації продукції можна очікувати й зростання рентабельності.

2.2 Оцінка платоспроможності та фінансової стійкості підприємства

Одним з показників, що характеризують фінансово – майновий стан підприємства, є його платоспроможність, тобто можливість наявними грошовими ресурсами вчасно погашати свої платіжні зобов'язання. Платоспроможність є зовнішнім проявом фінансово – майнового стану підприємства, його стійкості.

Аналіз платоспроможності підприємства є необхідним не тільки для самого підприємства з метою оцінки і прогнозування фінансової діяльності, але і для зовнішніх інвесторів – банків. Перш ніж надавати кредит, банк повинен переконатися в кредитоспроможності позичальника. Ті ж самі зобов'язання повинні зробити і підприємства, що хочуть вступити в економічні відносини один з одним. Їм важливо знати про фінансові можливості партнера, якщо виникає питання про надання йому комерційного кредиту чи відстрочки платежу.

Платоспроможність підприємства полягає у його готовності негайно погасити короткотермінову заборгованість власними коштами. Саме нею визначається життєздатність та стійкість підприємства.

Основними ознаками платоспроможності є [14]:

- наявність в достатньому обсязі коштів на поточних рахунках;
- відсутність простроченої кредиторської заборгованості.

Ліквідність характеризується співвідношенням величини високоліквідних активів фірми ,тобто грошових коштів та їх еквівалентів, ринкових цінних паперів, дебіторської заборгованості , і короткострокової заборгованості. Про незадовільний стан ліквідності підприємства говорить той факт, що потреби підприємства в коштах перевищують їх дійсні надходження.

Поняття платоспроможності і ліквідності дуже близькі, але друге більш ємне. Від ступеня ліквідності балансу залежить платоспроможність. У той же час ліквідність характеризує як поточний стан розрахунків, так і перспективу.

Підприємство може бути платоспроможним на звітну дату, але мати несприятливі можливості в майбутньому.

Ліквідність балансу є фундаментом платоспроможності і ліквідності підприємства. Іншими словами, ліквідність — це спосіб підтримки платоспроможності. Але в той же час, якщо підприємство має високий імідж і постійно є платоспроможним, то йому легше підтримувати свою ліквідність.

Регулювання платоспроможністю складається з аналізу та управління руху грошових потоків, тобто передбачає цілеспрямований вплив на процеси обертання грошових коштів, а отже, і їх витрачання та перерозподіл [34].

Для оцінки ліквідності підприємства в короткостроковій перспективі розраховують наступні показники табл.2.7

Таблиця 2.7

Динаміка показників ліквідності ТОВ «Інвестиційна компанія МВМ» у 2015-2017 рр.

Показники	2015	2016	2017	Абсолютна зміна		Темп зміни, %	
				2016/2015	2017/2016	2016/2015	2017/2016
Власний капітал, тис.грн	10368,5	18550,1	31965,2	8181,6	13415,1	78,91	72,32
Грошові кошти та їх еквіваленти, тис.грн	1554,8	1475,0	411,5	-79,8	-1063,5	-5,13	-72,10
Поточні оборотні активи, тис.грн	72037,8	104640,8	145236,8	32603,0	40596,0	45,26	38,80
Поточні зобов'язання, тис.грн	61414,4	86535,4	113804,3	25121,0	27268,9	40,90	31,51
Запаси	20277,1	47062,3	67471,2	26785,2	20408,9	132,10	43,37
Маневреність грошових коштів	0,150	0,080	0,013	-0,070	-0,067	-46,97	-83,81
Коефіцієнт поточної ліквідності	1,173	1,209	1,276	0,036	0,067	3,09	5,54
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,842	0,647	0,669	-0,195	0,021	-23,16	3,30
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,025	0,017	0,004	-0,008	-0,013	-32,67	-78,79
Коефіцієнт критичної ліквідності	0,843	0,665	0,683	-0,177	0,018	-21,05	2,70

Коефіцієнт поточної ліквідності характеризує співвідношення оборотних активів і поточних зобов'язань. Для нормального функціонування підприємства цей показник має бути більшим за одиницю. Аналізуючи дані табл.2.7., ми можемо спостерігати, що даний показник знаходиться в межах нормативного значення. Спостерігається також, позитивна тенденція до збільшення цього показника. Порівнюючи значення 2015 року з 2017 роком, ми можемо спостерігати збільшення на 0,103 або на 108,7%.

Коефіцієнт швидкої ліквідності прогнозує платоспроможність підприємства на період рівний середній тривалості обороту дебіторської заборгованості при умові своєчасного проведення розрахунків з дебіторами. Ліквідність коштів, вкладених у дебіторську заборгованість, залежить від швидкості платіжного документообігу у банках країни, своєчасного оформлення банківських документів, термінів надання комерційного кредиту окремим покупцям, їх платоспроможності та інших причин. Теоретично нормативні межі величини цього коефіцієнта лежать в діапазоні 0,7 – 1,5. За даними табл.2.1.1, ми можемо спостерігати, що даний показник, на протязі досліджуваного періоду знаходиться в нормативних межах лише у 2015 році і становить – 0,842. У 2016 – 2017 роках показник не досягає нормативного значення і становить 0,647 та 0,649 відповідно.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності дозволяє визначити частку короткострокових зобов'язань, що підприємство може погасити найближчим часом, не чекаючи оплати дебіторської заборгованості й реалізації інших активів. Теоретично рекомендована нижня межа цього показника 0,2 – 0,35. На практиці ж значення бувають значно нижчі, і за цим показником не можна відразу робити негативні висновки про можливість підприємства негайно погасити свої борги, тому що мало ймовірно, щоб всі кредитори підприємства одночасно пред'явили б йому свої вимоги. У той же час, занадто високе значення показника абсолютної ліквідності свідчить про нераціональне використання фінансових ресурсів. За даними табл. 2.2.1 показник коефіцієнта абсолютної ліквідності є значно меншим від нижньої рекомендованої межі. У 2015 році даний показник становив 0,025,

також спостерігається негативна динаміка до зменшення показника. Порівнюючи 2016 рік з 2017 роком показник скоротився на 0,013 або на 21%.

Коефіцієнт критичної ліквідності- розраховується як відношення поточних активів за мінусом виробничих запасів і витрат до поточних пасивів. Теоретично достатнім вважається значення показника 0,7-1,5. За даними табл.2.1.1, ми можемо спостерігати, що даний показник, на протязі досліджуваного періоду знаходиться в нормативних межах лише у 2015 році і становить – 0,843. У 2016 – 2017 роках показник не досягає нормативного значення і становить 0,665 та 0,683 відповідно.

Також, існує ще ряд показників, за якими можна проаналізувати платоспроможність підприємства табл.2.8

Таблиця 2.8

Динаміка показників платоспроможності ТОВ «Інвестиційна компанія MBM» у 2015-2017рр.

Показники	Період			Абсолютна зміна		Темп приросту, %	
	2015	2016	2017	2016/2015	2017/2016	2016/2015	2017/2016
Коефіцієнт платоспроможності	0,17	0,21	0,28	0,05	0,07	27,46	31,06
Коефіцієнт заборгованості	5,98	4,69	3,58	-1,29	-1,11	-21,54	-23,70
Чистий оборотний капітал, тис.грн	10623,40	18105,40	31432,50	7482,00	13327,10	70,43	73,61
Коефіцієнт відволікнення оборотних активів:							
у запаси	0,28	0,45	0,46	0,17	0,01	59,78	3,29
у дебіторську заборгованість	0,70	0,52	0,52	-0,18	0,00	-25,18	-0,02
Коефіцієнт забезпеченості:							
Ліквідними активами	1,00	0,99	0,99	0,00	0,00	-0,43	0,10
Швидко ліквідними активами	0,63	0,51	0,51	-0,12	0,00	-19,71	0,31
Готовими засобами платежу	0,021	0,014	0,003	-0,01	-0,01	-34,97	-79,88

Коефіцієнт платоспроможності – це співвідношення видів коштів, власних та залучених, що використовуються як джерела фінансування діяльності

підприємства, і показує його можливість розвиватися за рахунок власних коштів. Коефіцієнт може як збільшуватися так і зменшуватися. Ця зміна залежить від джерел фінансування фондів, що формуються підприємством для розширення підприємницької діяльності. Для даного підприємства коефіцієнт платоспроможності є досить низьким. За даними табл.2.8. можна спостерігати, що у 2017 році на 100 грн боргових зобов'язань, припадає 28 гривень власного капіталу. При цьому цей показник зріс порівняно з 2016 роком на 0,07 або на 31,06%. Спостерігається тенденція до збільшення даного показника.

Коефіцієнт заборгованості є оберненою величиною до коефіцієнта платоспроможності. Якщо визначений коефіцієнт більше 0,5, то це означає, що у підприємства значно зростає ризик несплати боргів. На 2017 рік даний показник становив 3,58, що свідчить про великий обсяг заборгованості підприємства. В свою чергу спостерігається позитивна динаміка, до його зменшення. Порівняно з попереднім періодом показник зменшився на 1,11 або на 23,70 %.

Чистий оборотний капітал необхідний для підтримки фінансової стійкості підприємства, оскільки перевищення оборотних коштів над короткостроковими зобов'язаннями означає, що підприємство не тільки може погасити свої короткострокові зобов'язання, але і має резерви для розширення діяльності. Недолік оборотного капіталу свідчить про нездатність підприємства вчасно погасити короткострокові зобов'язання. Рекомендоване значення більше нуля. В даному випадку згідно табл.2.8. чистий оборотний капітал у 2017 році становив 31432,5 тис. грн. , у цьому ж році він зріс на 13327,1 тис.грн або на 73,61%. Це свідчить, що завдяки своїм поточним активам, ТОВ «Інвестиційна компанія MBM» має змогу погасити свої поточні зобов'язання, при цьому залишити певний резерв коштів для подальшого розвитку та діяльності підприємства.

Коефіцієнт відволікання оборотних активів у запаси показує частку запасів у складі оборотних коштів. Динаміка коефіцієнта відволікання оборотних активів у запаси характеризується, як його збільшенням, так і зменшенням. Найменша частка запасів у загальному обсязі оборотних активів була зафіксована у 2015 році

і становила 28% від оборотних активів, а найбільша їхня частка зафіксована у 2017 році і складала 46%.

Коефіцієнт відволікання оборотних активів у дебіторську заборгованість показує частку дебіторської заборгованості у складі оборотних коштів. У 2015 році частка дебіторської заборгованості сягала 70% узагальній сумі оборотних активів, але позитивною тенденцією стало скорочення у 2017 році частини простроченої дебіторської заборгованості в її загальній сумі до 52%.

Коефіцієнт забезпеченості ліквідними активами показує частку оборотних активів у складі валюти балансу. Динаміка цього показника характеризується незмінним значенням і становить 99 – 100%. Коефіцієнт забезпеченості швидко ліквідними активами на протязі досліджуваного періоду коливається в межах 51 – 63 %. У 2017 році він становив 51%, що в свою чергу на 19,71% менше, порівняно з базовим періодом. Аналіз динаміки коефіцієнта забезпечення готовими засобами платежу ще раз підтверджує їхні незначні розміри. Питома вага даного показника на протязі трьох аналізованих періодах коливалася в межах 2,1– 3% .

Для з'ясування причин зміни показників платоспроможності потрібно застосувати аналіз виконання плану з припливу і відпливу коштів. Для цього дані звіту про рух коштів потрібно порівняти з даними фінансової частини бізнес-плану. У першу чергу слід установити виконання плану з надходження коштів від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності і з'ясувати причини відхилення від плану. Особливу увагу слід звернути на використання коштів, тому що навіть при виконанні дохідної частини бюджету підприємства перевитрати і нераціональне використання коштів можуть призвести до фінансових ускладнень.

Видаткова частина фінансового бюджету підприємства має аналізуватися за кожною статтею із з'ясуванням причин перевитрати, що може бути виправданою і невиправданою. За підсумками аналізу повинні бути виявлені резерви збільшення планомірного припливу коштів для забезпечення стабільної платоспроможності підприємства та його фінансової стійкості.

Про стійкий фінансовий стан підприємства свідчить його спроможність вчасно розраховуватись з поточною заборгованістю, підтримувати платоспроможність у несприятливих обставинах, збільшувати обсяги реалізації та отримувати прибуток. Фінансова стійкість забезпечує стабільну платоспроможність на перспективу, в основі якої лежить збалансованість активів і пасивів, доходів і витрат та грошових потоків. Фінансова стійкість – це здатність суб'єкта господарювання функціонувати і розвиватися, зберігати рівновагу своїх активів і пасивів у зовнішньому і внутрішньому середовищі, яке змінюється, що гарантує його постійну платоспроможність та інвестиційну привабливість у межах припустимого рівня ризику[43].

Оцінювання фінансової стійкості підприємства передбачає проведення об'єктивного аналізу величини та структури активів і пасивів підприємства і визначення на цій основі його фінансової стабільності і незалежності, а також аналізу відповідності фінансово-господарської діяльності підприємства цілям його статутної діяльності.

Фінансова стійкість є відображенням стабільного перевищення доходів над витратами, також вона забезпечує вільне маневрування грошовими коштами підприємства та завдяки ефективному їх використанню сприяє безперервному процесу реалізації продукції. Основною умовою забезпечення фінансової стійкості підприємства є формування достатніх обсягів коштів, які дають змогу в повному обсязі виконати свої зобов'язання перед бюджетом, розраховатися з працівниками, кредиторами, постачальниками. Іншими словами, підприємство буде фінансово стійким, якщо величина його вхідних грошових потоків від операційної діяльності перевищуватиме вихідні. Виходячи з наведеного, можна зробити висновок, що одним з важливих компонентів фінансової стійкості є наявність необхідної кількості фінансових ресурсів, які можна сформувати лише за умови ефективної роботи підприємства та отримання прибутку, що неможливо без застосування управлінських рішень [38].

Стійкість фінансового стану підприємства залежить від оптимальної структури джерел капіталу (від співвідношення власних і позикових коштів), від

структури активів підприємства і насамперед від співвідношення основних і оборотних коштів, а також від рівноваги активів і пасивів підприємства за функціональною ознакою. Коефіцієнти, які характеризують фінансову стійкість підприємства на основі форми балансу, наведено в табл.2.9

Таблиця 2.9

Динаміка показників фінансової стійкості ТОВ «Інвестиційна компанія МВМ» за 2015 – 2017 рр.

Показники	Роки			Абсолютна зміна		Темп приросту, %	
	2015	2016	2017	2016/2015	2017/2016	2016/2015	2017/2016
Коефіцієнт фінансової автономії	0,14	0,18	0,22	0,03	0,04	22,63	24,28
Коефіцієнт покриття боргу	0,17	0,21	0,28	0,05	0,07	27,46	31,06
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,86	0,82	0,78	-0,03	-0,04	-3,79	-5,18
Коефіцієнт довгострокового позикового капіталу	0,05	0,02	0,02	-0,03	-0,01	-53,98	-27,36
Коефіцієнт структури позикового капіталу	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	-45,13	-10,30
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,15	0,18	0,22	0,03	0,04	19,23	23,48
Коефіцієнт кредиторської заборгованості	0,67	0,76	0,73	0,09	-0,03	13,94	-3,98
Коефіцієнт фінансового ризику	5,98	4,69	3,58	-1,29	-1,11	-21,54	-23,70
Коефіцієнт забезпечення запасів власним капіталом	0,52	0,38	0,47	-0,14	0,08	-26,57	21,09
Коефіцієнт маневреності оборотних коштів	0,15	0,17	0,22	0,03	0,04	17,33	25,08
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	1,02	0,98	0,98	0,13	0,01	-4,74	0,75
Коефіцієнт маневреності позикового капіталу	0,17	0,21	0,27	0,04	0,07	21,42	32,05

Коефіцієнт фінансової автономії показує питому вагу власного капіталу в загальній сумі засобів, авансованих у його діяльність. Нормативне значення показника не менше 0,5. За даними табл.2.9. даний показник у 2017 році становив 0,22. Це свідчить про низький рівень забезпеченості підприємства власним капіталом.

Коефіцієнт покриття боргу характеризує здатність підприємства розрахуватися за своїми зобов'язаннями за рахунок власного капіталу. Граничне значення показника не менше 1. За рахунок того, що підприємство має низький рівень забезпеченості власним капіталом, як свідчить коефіцієнт фінансової автономії, коефіцієнт покриття боргу, також не досягає нормативного значення, і становить у 2017 році – 0,28.

Коефіцієнт концентрації позикового капіталу характеризує частку боргу у загальному капіталі. Нормативне значення менше 1. У даному випадку коефіцієнт концентрації позикового капіталу становить у 2017 році – 0,78. За рахунок цього ми можемо зробити висновки, що у ТОВ «Інвестиційна компанія МВМ» досить висока концентрація позикових коштів, але даний показник не є критичним.

Коефіцієнт фінансового ризику виражає відношення залучених коштів та власного капіталу, який показує, скільки одиниць залучених коштів припадає на кожну одиницю власних. Науковці по-різному оцінюють оптимальність співвідношення власного та позичкового капіталу. Це залежить від конкретних умов господарювання, фінансової політики держави, від обертання капіталу. На підприємствах, де коефіцієнт обертання капіталу низький, плече фінансового важеля не повинно бути більше 0,5, а на підприємствах, де обертання капіталу високе, цей показник може бути більше 1,0. В даному випадку на 2017 рік на одиницю власних коштів припадає 3,58 позикових коштів. Цей показник має тенденцію до зменшення. У 2017 році темп приросту становив порівняно з 2016 роком -23,70%. Це свідчить, про нарощення обсягу власного капіталу.

Важливою характеристикою стійкого фінансового стану є коефіцієнт маневреності оборотних коштів. Він показує, яка частка власних оборотних

коштів підприємства перебуває в мобільній формі, що дає змогу вільніше маневрувати цими коштами. Нормативне значення цього показника не менше 0,1. В даному випадку згідно табл.2.9. показник у 2017 році становив 0,22, що свідчить про досягнення нормативного значення.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу показує, яку частину власного капіталу використовується для фінансування поточної діяльності, а яка – капіталізована. Нормативне значення показника більше нуля. У 2017 році цей показник сягнув позначки 0,98. Це свідчить про те, що власний капітал повністю використовується для фінансування поточної діяльності підприємства.

Одним із важливих показників стійкості фінансового стану підприємства є коефіцієнт забезпеченості запасів і витрат власними джерелами їх формування. Нормальна межа цього показника становить 0,6 – 0,8. Згідно табл.2.2.3 даний показник у 2017 році становив 0,47, що вказує про недосягання нормативної межі. Це свідчить, що ТОВ «Інвестиційна компанія МВМ» забезпечує свої запаси не лише за рахунок власних коштів, а й за рахунок позикових.

Для оцінки типу фінансової стійкості на основі абсолютних показників, ми використаємо модель Ковальова та розглянемо можливі варіанти фінансового стану ТОВ «Інвестиційна компанія МВМ» табл. 2.10

Таблиця 2.10

Тип поточної фінансової стійкості за моделлю Ковальова ТОВ «Інвестиційна компанія МВМ» за 2015 – 2017 рр.

Показники	Роки		
	2015	2016	2017
1	2	3	4
Власний оборотний капітал, тис.грн	10 623,40	18 105,80	31 432,50
Нормальні джерела фінансування запасів, тис.грн	58 579,40	84 816,90	117 328,60
Запаси та витрати, тис.грн	20 277,10	47 062,30	67 471,20
ВОК - ЗВ, тис.грн	-9 653,70	-28 956,50	-36 038,70

Продовження табл.2.10

1	2	3	4
Діагностика	$ЗВ > ВОК$	$ЗВ > ВОК$	$ЗВ > ВОК$
НДФЗ - ЗВ, тис.грн	38 302,30	37 754,60	49 857,40
Діагностика	$НДФЗ > ЗВ$	$НДФЗ > ЗВ$	$НДФЗ > ЗВ$
Тип політики фінансування	Політика фінансових активів - поміркована. Тип фінансової стійкості - 2-й (нормальний)	Політика фінансових активів - поміркована. Тип фінансової стійкості - 2-й (нормальний)	Політика фінансових активів - поміркована. Тип фінансової стійкості - 2-й (нормальний)

Відповідно до отриманого аналізу за даними табл.2.10 фінансова стійкість підприємства ТОВ «Інвестиційна компанія MBM» належить до II типу фінансової стійкості за моделлю Ковальова.

Другий тип фінансової стійкості підприємства вважається нормальним, і свідчить про ефективну політику залучення та використання позикових коштів, оскільки всі господарські потреби підприємства, в повному обсязі забезпеченні різноманітними нормальними джерелами фінансування (НДФЗ), строк погашення яких не настав. При цьому підприємство має нормальну ліквідність і платоспроможність, а також достатньо рентабельною є його операційна діяльність. За другого типу фінансової стійкості дотримується таке співвідношення показників: $НДФЗ > ЗВ > ВОК$. За другим типом фінансової стійкості, підприємство проводить помірковану політику фінансування активів.

Узагальнюючи показники фінансової стійкості підприємства ТОВ «Інвестиційна компанія MBM», можна стверджувати про наявність нормальної фінансової стійкості, за рахунок наявності нормальних джерел фінансування діяльності. Але перед підприємством постало завдання збільшення власного капіталу, і при цьому зменшення обсягу позикових коштів.

2.3 Діагностика ймовірності банкрутства підприємства

Розробка системи оцінки фінансово – майнового стану підприємств в сучасних умовах ринкової економіки набуває надзвичайно важливого значення, адже підприємства є повністю самостійними господарюючими суб'єктами та, водночас вони не існують ізольовано, а в процесі своєї діяльності взаємодіють з іншими суб'єктами економічних відносин - власниками, робітниками, банком та кредиторами, постачальниками - і несуть повну відповідальність за результати своєї господарської діяльності перед ними. Пріоритетним на сьогодні напрямком аналізу фінансово – майнового стану підприємства є оцінка схильності підприємства до банкрутства, що зумовлено зростанням значення проблеми банкрутства вітчизняних підприємств в умовах кризової економіки. Тому важливим завданням є розробка моделей оцінки схильності підприємства до банкрутства, що забезпечать попередження і своєчасне виявлення кризи.

Проблема оцінки схильності підприємства до банкрутства стоїть у центрі уваги досліджень і висвітлена в працях багатьох зарубіжних і вітчизняних науковців, серед яких І.О. Бланк, І.Т. Балабанов, Л.А. Бернстайл, Л. Гапенські, Р. Холт, А.В. Чупіс, О.Н. Волкова, В.Т. Савчук, Г.В. Савицька та інші.

Використання моделей оцінки схильності підприємства до банкрутства дістало значне поширення в міжнародній практиці, що зумовлено такими їх перевагами:

- незначна кількість значущих показників, які забезпечують високу точність результатів за умов невеликої трудомісткості використання;
- забезпечують інтегральну оцінку і дають можливість порівнювати різноманітні об'єкти;
- інформація для розрахунку усіх показників відображається у звітності, а отже є доступною.

Проте в більшості цих моделей основна увага концентрується на певному факторі, що викликає певні суперечності. Деякі моделі оцінюють схильність

підприємства до банкрутства на основі показників рентабельності та ділової активності (модель Альтмана, модель Спрінгейта, модель Р. Лиса). Хоча орієнтація цих моделей на фактори рентабельності та ділової активності не завжди є виправданою. Адже, з одного боку збитковість підприємства і є свідченням загрози банкрутства, але це не означає, що підприємство обов'язково має збанкрутувати. З іншого боку висока рентабельність не виключає можливість банкрутства, адже може супроводжуватись незадовільними показниками ліквідності та фінансової стійкості, що є свідченням загрози банкрутства[10, с.63].

Першою й найбільш відомою моделлю діагностики банкрутства є розроблена Е. Альтманом на основі проведення мультидискримінантного аналізу модель «2–рахунку», яка також часто називається «модель Альтмана», тому саме вона взята в якості основної для проведення аналізу. При обчисленні значення показника, який використовується для оцінки фінансової стійкості підприємства та вірогідності його банкрутства за цією моделлю, до уваги приймається п'ять факторів. На основі обстеження підприємств – банкрутів, Альтман визначив коефіцієнти значимості окремих факторів в інтегральній оцінці можливості банкрутства. Дана модель має такий вигляд табл.2.11

Таблиця 2.11

**Діагностика ймовірності банкрутства ТОВ «Інвестиційна компанія
МВМ» за допомогою моделі Альтмана**

Коефіцієнт	Розрахунок	Роки		
		2015	2016	2017
K1	ВОК/А	-0,85	-0,81	-0,77
K2	ЧП/А	0,07	0,12	0,13
K3	П до опод./А	0,088	0,150	0,154
K4	ВК/(ДЗ+ПЗ)	0,167	0,213	0,280
K5	ЧД/А	1,08	0,96	0,86
Z	$0,717 \cdot K1 + 0,847 \cdot K2 + 3,107 \cdot K3 + 0,42 \cdot K4 + 0,995 \cdot K5$	0,87	1,04	1,01

Результати численних розрахунків за моделлю Альтмана показали, що узагальнюючий показник може приймати значення в межах від -14 до 22. При

цьому підприємства, для котрих $Z \geq 2,83$ потрапляють в число фінансово стійких, підприємства, для яких $Z < 1,23$ є безумовно нестабільними, а інтервал від 1,23 до 2,83 складає зону невизначеності.

На основі проведеного аналізу можна свідчити, що ТОВ «Інвестиційна компанія МВМ» на основі моделі Альтмана відноситься до зони високого ризику банкрутства, Z показник становить у 2017 році – 1,01. Це пов'язано з тим, що підприємство продовжує мати суттєві довгострокові та поточні зобов'язання, низькою також залишається оборотність активів.

Інші моделі оцінки схильності підприємства до банкрутства орієнтовані на фактор фінансової стійкості, що пов'язано з фінансовою структурою підприємства, ліквідністю, залежністю підприємства від кредитів (модель Таффлера, показник діагностики платоспроможності Конана і Гольдера, модель Г.Спрінгейта) [28, с.63]. В даних моделях увага концентрується на показниках ліквідності, короткострокової та довгострокової заборгованості, платоспроможності, що не завжди дають змогу зробити правильну оцінку, адже підприємство може одночасно мати значну частину залучених коштів і при цьому забезпечити високу рентабельність за рахунок ефективного використання фінансових ресурсів, що дозволить розрахуватись з кредиторами, але ймовірність банкрутства значно зростає, якщо підприємство поряд з наявністю значної частки залучених коштів має низькі показники рентабельності.

Для прикладу розглянемо модель Г.Спрінгейта яка була побудована у 1978 році за допомогою покрокового дискримінантного аналізу методом, який розробив Едуард І. Альтман. У процесі створення моделі з дев'ятнадцяти фінансових коефіцієнтів в остаточному варіанті залишилося тільки чотири [13, с.84]. Модель М. Спрінгейта передбачає розвиток інтегрального показника, за допомогою якого здійснюється оцінка ймовірності визнання підприємства банкрутом.

Модель Спрінгейта більш об'єктивно відображає фінансово – майновий стан. Це пояснюється тим, що Альтман виводив дискримінантну функцію за показниками підприємств 50-60-х років, до того ж вона орієнтована на

використання для великих компаній і корпорацій, а модель Спрінгейта не накладає таких обмежень, і розроблена вона трохи пізніше з урахуванням та усуненням певних недоліків моделі Альтмана табл. 2.12

Таблиця 2.12.

**Діагностика ймовірності банкрутства ТОВ «Інвестиційна компанія
МВМ» за допомогою моделі Спрінгейта**

Коефіцієнт	Розрахунок	Роки		
		2015	2016	2017
K1	ОА/А	1,00	0,99	0,99
K2	П до опод./А	0,09	0,15	0,15
K3	П до опод./ПЗ	0,104	0,183	0,198
K4	ЧД/А	1,078	0,960	0,863
Z	$1,03 \cdot K1 + 3,07 \cdot K2 + 0,66 \cdot K3 + 0,4 \cdot K4$	1,80	1,99	1,97

За моделлю Спрінгейта, якщо $Z < 0,862$, то підприємство є потенційним банкрутом, якщо $Z > 2,451$, то загроза банкрутства мінімальна і підприємство є фінансово надійним.

За результатами проведеного аналізу, зроблено висновок, що показник Z має позитивне значення – в 2015 році значення Z знаходиться на рівні – 1,80, що свідчить про стійкий фінансовий стан, і відсутності загрози банкрутства. В 2016 - 2017 роках показник Z дещо зростає і становить – 1,99 і 1,97 відповідно. До підвищення показника Z привело збільшення власного капіталу, зростання оборотних активів, поява прибутку в діяльності підприємства та деяке прискорення оборотності активів. Однак значення показників рентабельності залишаються ще досить низькими, так само як і коефіцієнт оборотності активів.

Розглянуті вище моделі розроблені для аналізу фінансового стану відповідно до умов західних ринків і досить точно прогнозують фінансовий стан західних компаній. Незважаючи на ряд переваг цих моделей, в наших економічних умовах вони не дозволяють отримати достатньо точний та об'єктивний результат, що зумовлено нестабільністю діяльності вітчизняних підприємств, розходженням в обліку окремих показників, впливом інфляції на їх

формування, невідповідністю балансової і ринкової вартості окремих активів та іншими чинниками [10, с.166]. Однією з проблем є відмінність фінансової звітності та бухгалтерського обліку від міжнародної практики, що не дає змоги найбільш точно спрогнозувати загрозу банкрутства підприємства. На сьогодні надзвичайно гострою є потреба в розробці вітчизняної моделі оцінки схильності підприємства до банкрутства, яка б враховувала особливості вітчизняного ринку і давала достатньо точну оцінку фінансового стану підприємства.

Досить поширеною в Україні є діагностика банкрутства підприємства за моделлю О.О. Терещенка, яка базується на застосуванні методології дискримінантного аналізу на основі фінансових показників вибіркової сукупності вітчизняних підприємств і комплексна оцінка фінансово – майнового стану підприємства на основі використання матричних моделей (розробки О. Хотомлянського, Т. Перната, Г. Северина) [51]. Ці методи оцінки дають змогу виявити тенденції у динаміці фінансового стану на прикладі ТОВ «Інвестиційна компанія MBM» за 2015–2017 рр. табл. 2.13

Таблиця 2.13

Діагностика ймовірності банкрутства ТОВ «Інвестиційна компанія MBM» за допомогою моделі Терещенка

Коефіцієнт	Розрахунок	Роки		
		2015	2016	2017
K1	ГК/(ДЗ+ПЗ)	0,03	0,02	0,00
K2	Вал.Балансу/(ДЗ+ПЗ)	1,17	1,21	1,28
K3	ЧП/Вал.Балансу	0,072	0,123	0,127
K4	ЧП/ЧД	0,067	0,128	0,147
K5	З/ЧД	0,26	0,46	0,53
K6	ЧД/Вал.Балансу	1,08	0,96	0,86
Z	$1,5 \cdot K1 + 0,08 \cdot K2 + 10 \cdot K3 + 5 \cdot K4 + 0,3 \cdot K5 + 0,1 \cdot K6$	1,37	2,23	2,35

Отримані результати після обрахунків можна інтерпретувати так:

- $Z > 2$ – підприємство вважається фінансово стійким і йому не загрожує банкрутство;

- $1 < Z < 2$ – фінансова рівновага порушена, але за умови переходу підприємства на антикризове управління банкрутство йому не загрожує;
- $0 < Z < 1$ – підприємству загрожує банкрутство, якщо воно не здійснить санаційних заходів
- $Z < 0$ – підприємство є напівбанкрутом.

За результатами проведеного аналізу, зроблено висновок, що показник Z має стійку динаміку до зростання – в 2015 році значення Z знаходиться на рівні – 1,37, що свідчить про порушену фінансову рівновагу, але при антикризовому управлінні підприємству банкрутство не загрожує. В 2016 - 2017 роках показник Z значно зростає і становить – 2,23 і 2,35 відповідно. Це пов'язано з тим, що підприємство продовжує нарощувати обсяг чистого прибутку та сукупного капіталу.

Можна зазначити головні переваги дискримінантної моделі О.О. Терещенка:

- модель є зручною у застосуванні та розроблена на використанні вітчизняних статистичних даних;
- враховується сучасна міжнародна практика;
- за рахунок використання різноманітних модифікацій базової моделі до підприємств різних видів діяльності вирішуються проблеми критичних значень показників;
- враховує галузеві особливості підприємств.

Проте дана методика не є досконалою і має свої недоліки:

- відсутність поглибленої класифікації стійкості фінансового стану (існує лише задовільний та незадовільний фінансовий стан);
- широкий інтервал невизначеності, що зобов'язує проводити додатковий аналіз для ідентифікації стійкості фінансового стану;

- недостатнє теоретичне обґрунтування критичних точок (чи інтервалів) для окремих фінансових індикаторів, що призводить до неточностей у фіксуванні нормативних значень фінансових показників.

В свою чергу, досить популярною в Україні, є модель А. Матвійчука, яка може бути альтернативою моделі Терещенка. На сьогоднішній день дана модель вважається, однією з найоптимальніших для українських підприємств табл. 2.14

Перевага моделі А. Матвійчука полягає у значно вищій точності діагностування банкрутств українських підприємств, порівняно із застосуванням розроблених раніше моделей.

Таблиця 2.14

Діагностика ймовірності банкрутства ТОВ «Інвестиційна компанія МВМ» за допомогою моделі Матвійчука

Коефіцієнт	Розрахунок	Роки		
		2015	2016	2017
K1	ОА/НА	246,28	118,57	134,77
K2	ЧД/ПЗ	1,27	1,17	1,11
K3	ЧД/ВК	7,517	5,464	3,951
K4	Вал.Балансу/ЧД	0,928	1,041	1,158
K5	(ОА-ПЗ)/ОА	0,15	0,17	0,21
K6	(ДЗ+ПЗ)/Вал.Балансу	0,86	0,82	0,78
K7	ВК/(ДЗ+ПЗ+Дох.майб.період.)	0,17	0,21	0,28
Z	$0,33 \cdot K1 + 0,268 \cdot K2 + 0,045 \cdot K3 - 0,018 \cdot K4 - 0,004 \cdot K5 - 0,0015 \cdot K6 + 0,702 \cdot K7$	8,89	4,59	5,09

Отримані результати після обрахунків можна інтерпретувати так:

- $Z > 1,104$ –задовільний фінансовий стан підприємства, низька ймовірність банкрутства;
- $Z < 1,104$ – фінансова рівновага порушена, виникає загроза фінансової кризи.

Результати розрахунку за моделлю Матвійчука, свідчать про стійкий фінансовий стан ТОВ «Інвестиційна компанія МВМ» на протязі досліджувального періоду, та

відсутності загрози банкрутства. Інтегральний показник Z в період 2015 – 2017 рр., знаходився в межах 4,59 – 8,89. У зазначеній моделі інтегрального показника найбільшу вагу мають коефіцієнти K_2 та K_7 . У проведених розрахунках спостерігається певне зменшення коефіцієнта K_2 за період, який аналізується, внаслідок зменшення доходу від реалізації та зростання фінансових зобов'язань.

Модель А. Матвійчука найбільш адекватно характеризує існуючий фінансово-економічний стан підприємства, оскільки вона була розроблена саме для українських підприємств із урахуванням специфіки економіки перехідного періоду та функціонування економічних суб'єктів у таких умовах.

Отримані результати в процесі дослідження, засвідчили про відсутність загрози банкрутства наявності стійкого фінансового стану ТОВ «Інвестиційна компанія МВМ», окрім моделі Е. Альтмана.

Таким чином, можна зробити висновок про те, що західні методики не можуть бути використані як основні, оскільки кожна з них має свій визначальний фактор, значення якого суттєво впливає на кінцевий результат. Тобто, незважаючи на низку переваг методик дискримінантного аналізу, на основі численних експериментів підтверджено той факт, що пряме і беззастережне застосування в Україні розроблених раніше моделей є некоректним. Узагальнюючи дані аналізу, можна відмітити такі позиції щодо їх використання:

- часова невідповідність, яка передбачає застосування моделі в тому часі, в якому вона розроблена;
- відмінності конкурентного середовища;
- нестабільність діяльності вітчизняних підприємств;
- розбіжності в обліку окремих показників;
- відсутність обліку галузевої специфіки і диференціації граничних значень інтегральних показників;

значення вагових коефіцієнтів в деяких моделях не збалансовані, відображають не всі аспекти фінансово-господарської діяльності підприємства і його ділової активності.

На наш погляд, зважаючи на усе вищевикладене, розглянуті західні моделі можна використовувати як паралельні, корелюючи отримані результати з показниками, розрахованими за вітчизняними моделями. Крім того, у сучасних умовах, необхідно зважати не лише на кількісний, але і на якісний аналіз.

РОЗДІЛ 3.

ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВО - МАЙНОВОГО СТАНУ ТОВ «ІНВЕСТИЦІЙНА КОМПАНІЯ МВМ»

3.1. Планування активів, капіталу та фінансових результатів діяльності підприємства

В умовах ринкової економіки найважливішими факторами, що обумовлюють масштаби і темпи розвитку підприємства, є обсяг і структура фінансових ресурсів, які перебувають в його розпорядженні. Без визначення фінансових можливостей та перспектив забезпечення сталого фінансового стану підприємство не може досягти стабільного економічного розвитку. Для здійснення ефективного менеджменту на підприємстві необхідно обов'язково визначати майбутній обсяг фінансових ресурсів, прогнозувати можливий потенціал підприємства, оптимально пов'язати наявні можливості підприємства щодо реалізації продукції з попитом і пропозицією, що склалися на ринку, тобто здійснювати фінансове планування. Досвід як зарубіжних фірм, так і українських підприємств свідчить, що недооцінка планування, в тому числі фінансового, його ігнорування призводять до значних, нічим не виправданих економічних втрат, і в кінцевому рахунку до банкрутства.

Фінансове планування на підприємстві відіграє особливу роль в забезпеченні фінансової стабільності, оскільки воно пов'язане з ресурсним чинником – формуванням, розміщенням і використанням фінансових ресурсів та отримання

прибутку на вкладений у господарську діяльність капітал. Саме в процесі фінансового планування економічно обґрунтовується потреба підприємства у капіталі, створюються передумови фінансової стабільності підприємства. Підприємствам потрібно вміло управляти активами і джерелами їх формування. Цьому має сприяти ефективна організація фінансового планування. Досвід багатьох компаній промислових країн показує, що за сучасного ринку, з його жорсткою конкуренцією, планування фінансової діяльності є найважливішою умовою їх виживання, економічного зростання та процвітання. Саме воно дає змогу ефективніше організувати свою фінансово-економічну діяльність, виявити проблеми, що існують на підприємстві, і намітити необхідні заходи для їх подолання у майбутньому. Адже процес фінансового планування активно впливає на всі сторони діяльності підприємства через вибір об'єктів фінансування, скерування коштів, в залежності від їх видачі на ті чи інші заходи, сприяє раціональному використанню фінансових ресурсів, передбачає розробку й обґрунтування планових показників, що характеризують розвиток економіки в майбутньому.

Функція планування в системі управління підприємством є однією з головних, центральних функцій, що визначає кінцеві результати збутової, економічної, фінансової й інвестиційної діяльності. У процесі планування визначаються основні вектори розвитку підприємства. На основі маркетингових досліджень підприємство визначає види й обсяги продукції, що планує реалізовувати, потребу в ресурсах та ефективність їх використання. Планування забезпечує підприємству платформу для прийняття оптимальних управлінських рішень, знижує ризик та сприяє пошуку найбільш оптимальних напрямів дій [9].

Основними передумовами зростання важливості планування в умовах сучасного ринкового середовища є [3, с.15-21]:

- постійна та стрімка зміна зовнішнього середовища;
- зростання обсягів діяльності підприємства та розширення напрямів його діяльності;
- зростаюча роль поняття часу;

- обмеженість ресурсів;
- комплексність та багатогранність господарських завдань та ін.

Застосування методик планування на підприємстві створює такі можливості[3,с.15-21]:

- прогнозування майбутніх ситуацій та надання додаткового часу для підготовки альтернативних варіантів плану розвитку підприємства;
- забезпечення підприємства додатковими фінансовими ресурсами;
- виявлення резервів у фінансовій діяльності підприємства та спрямування їх на підвищення ефективності господарчої діяльності;
- поліпшення координаційних дій в організації;
- забезпечення раціональних та взаємовигідних економічних відносин підприємства з іншими об'єктами ринкових відносин;
- чітке розмежування обов'язків та відповідальності працівників підприємства за виконання планових завдань та ін.

Таким чином, фінансове планування охоплює найважливіші сторони фінансово-господарської діяльності підприємства, забезпечуючи необхідний контроль за утворенням і використанням матеріальних, трудових і грошових ресурсів, створюючи умови для зміцнення фінансово – майнового стану підприємства.

Виходячи з проаналізованого, було здійснено фінансове планування ТОВ «Інвестиційна компанія МВМ». Першочерговим етапом фінансового планування виступає планування фінансових результатів діяльності підприємства табл.3.1

Таблиця 3.1

Планові показники діяльності «ТОВ Інвестиційна компанія МВМ» на 2018 рік.

Стаття	тис.грн					
	2015	2016	2017	Плановий період 2018	Абсолютна зміна 2017/2018	Темп зростання, % 2017/2018
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	77 943,0	101 353,7	126 305,1	157 881,0	31 575,9	25,0
Інші операційні доходи	291,6	432,5	1 671,8	2 791,9	1 120,1	67,0

Інші доходи	20,2	47,1	3,7	3,7	0,0	0,0
Разом доходи	78 254,8	101 833,3	127 980,6	160 676,6	32 696,0	25,5
Собівартість реалізованої продукції (товарів,робіт,послуг)	58 864,0	69 745,5	71 069,3	88 413,4	17 344,1	24,4
Інші операційні витрати	11 552,8	15 217,0	33 957,9	44 200,4	10 242,5	30,2
Інші витрати	1 469,7	1 000,1	379,5	379,5	0,0	0,0
Разом витрати	71 886,5	85 962,6	105 406,7	132 993,2	27 586,5	26,2
Фінансовий результат до оподаткування	6 368,3	15 870,7	22 573,9	27 683,4	5 109,5	22,6
Податок на прибуток	1 146,3	2 856,7	4 063,3	4 983,0	919,7	22,6
Чистий прибуток (збиток)	5 222,0	13 014,0	18 510,6	22 700,4	4 189,8	22,6

Плановий показник чистого доходу від реалізації продукції «ТОВ Інвестиційна компанія MBM» був сформований на основі економіко – статистичного методу, який базується на визначенні середнього темпу росту за період 2015-2017 роки, який за даний період становив 25%. Даний показник обґрунтовано ростом фізичного продажу, за рахунок географічного розширення поля діяльності. Собівартість реалізованої продукції була визначена на основі базового рівня валової рентабельності реалізованої продукції, а також був прийнятий до уваги відсоток собівартості реалізованої продукції у чистому доході від реалізації. За базовий рівень рентабельності було взято значення 44,0 % . Даний рівень валової рентабельності є середнім узагальненим показником за попередні роки. Середній рівень валової рентабельності реалізованої продукції в Україні за видами економічної діяльності, а саме оптова та роздрібна торгівля має становити 39,3 % за перший квартал 2018 року, про що свідчить Державна служба статистики України [16].

Планування активів і капіталу підприємства представляє собою процес розробки системи планів і планових показників по забезпеченню ефективного використання даних ресурсів в майбутньому періоді.

Планування балансу підприємства покликане забезпечити вирішення таких основних завдань [43, с.47-53]:

- забезпечити спрямованість всіх планових показників на реалізацію стратегічних цілей підприємства;

- забезпечити реалізацію виявлених у ході аналізу резервів підвищення ефективності використання власного капіталу підприємства і зростання за рахунок цього його ринкової вартості;
- визначити потребу в необхідному обсязі капіталу для майбутнього розвитку підприємства і оптимізувати джерела його формування;
- оптимізувати внутрішні пропорції активу та пасиву балансу з метою забезпечення його фінансової стійкості та платоспроможності в процесі майбутнього розвитку.

Планування балансу підприємства базується на використанні трьох основних його систем:

- перспективного планування (охоплює період до 3 років).
- поточного планування (горизонт планування – 1 рік).
- оперативного планування (період планування – місяць, квартал).

В даній роботі було використано саме поточне планування, горизонт якого складає 1 рік. Поточні плани дозволяють визначити на майбутній період всі джерела фінансування розвитку підприємства, сформувати структуру його доходів і витрат, забезпечити постійну платоспроможність підприємства, зумовити структуру його капіталу на кінець планового періоду.

У процесі розробки окремих показників підприємства використовують переважно методи: техніко-економічних розрахунків, балансовий метод, економіко-математичне моделювання.

Балансовий план відображає результати розрахунків загального обсягу капіталу підприємства, визначає розподіл в розрізі власного і позикового, висвітлює наявність та ефективність використання оборотних та необоротних активів табл.3,2., табл.3,3. При розробці балансового плану використовують агреговану схему статей балансу підприємства. Показники балансового плану дозволяють визначити прогнозовані рентабельність капіталу, його оборотність, капіталовіддачу.

Таблиця 3.2

**Планові показники активу балансу ТОВ «Інвестиційна компанія
МВМ» на 2018 рік**

тис. грн

Актив	Код рядка	2015	2016	2017	Плановий показник
1	2	3	4	5	6
I.Необоротні активи					
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-	-	-
Основні засоби	1010	292,5	882,9	1077,7	1853,6
первісна вартість	1011	565,3	1340,7	2306,1	3966,5
Знос	2012	272,8	457,8	1228,4	2112,8
Довгосрокові біологічні активи	1020	-	-	-	-

Продовження табл. 3.1

1	2	3	4	5	6
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-	-	-
Усього за розділом I	1095	292,5	882,5	1077,7	1853,6
II. Оборотні активи					
Запаси	1100	20 277,10	47 062,30	67 471,20	66014,6
у тому числі готова продукція	1103	20 276,8	47 062,1	67 434,9	65 979,1
Поточні біологічні активи	1110	-	-	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	44 059,7	51 957,8	73 903,7	93 742,4
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	0,1	329,9	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	6 126,0	2 253,6	1 783,3	1 033,6
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 554,8	1 475,0	411,5	1 987,1
Витрати майбутніх періодів	1170	-	19,9	-	-
Інші оборотні активи	1190	20,1	1542,3	1667,1	1667,1
Усього за розділом II	1195	72 037,8	104 640,8	145 236,8	164 444,8
III. Необоротні активи, утримуванні для продажу, та групи вибуття					
	1200	-	-	-	-
Баланс	1300	72 330,3	105 523,7	146 314,5	166 298,5

Планування необоротних активів ТОВ «Інвестиційна компанія МВМ» базувалось на виборі способу нарахування амортизації. Амортизація в свою чергу може нараховуватися за трьома методами: лінійним, зменшуваного залишку, списання вартості пропорційного обсягу продукції (робіт).

В данному випадку було обрано метод списання вартості пропорційного обсягу продукції, за рахунок постійного зростання первісної вартості основних засобів, а також стрімкого зростання фізичного продажу. За рахунок цього плановий показник основних засобів на 2018 рік становить 1853,6 тис.грн, що в свою чергу становить 775,9 тис грн абсолютного приросту до минулого року.

Планові показники оборотних активів планувалися на основі коефіцієнтів оборотності. За рахунок цього, стаття «Запаси» було сформована на основі планового показника оборотності запасів, яка у 2018 році повинна становити 1,33. За рахунок цього планується зменшення тривалості одного обороту запасів до показника 272,5 днів, що в свою чергу зменшить тривалість одного обороту запасів на 73,9 днів.

Планова дебіторська заборгованість на 2018 рік повинна становити – 93 742,4 тис.грн. Даний показник оборотних активів також формувався на основі коефіцієнта оборотності. За рахунок цього плановий показник оборотності дебіторської заборгованості становить 1,86., що також призведе до скорочення тривалості одного обороту до 196,2 днів. Якщо порівнювати з минулим періодом тривалість одного обороту дебіторської заборгованості зменшиться на 22,5 днів див табл.2.5.

Планове значення статті балансу «Гроші та їх еквіваленти» на 2018 рік складатиме 1987,1 тис.грн. Даний показник був сформований на основі відсотка готівки в обороті реалізації за минулі періоди. За рахунок цього сформований плановий відсоток готівки в доході – 0,012%. Незначне зростання даного показника призведе до зростання коефіцієнта швидкої ліквідності.

Таблиця 3.3

**Планові показники пасиву балансу ТОВ «Інвестиційна компанія
МВМ» на 2018 рік**

Пасив	Код рядка	2015	2016	2017	Плановий показник
1	2	3	4	5	6
I. Власний капітал					
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	400	400	400	400

Додатковий капітал	1410	-	-	-	-
Резервний капітал	1415	-	-	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	9 968,5	18 150,1	31 565,2	48 136,5
Неоплачений капітал	1425	-	-	-	-
Усього за розділом І.	1495	10 368,5	18 550,1	31 965,2	48 536,5
ІІ. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	547,4	438,2	545	545
ІІІ. Поточні зобов'язання					
Короткострокові кредити банків	1600	6 752,1	560,0	2 357,9	2 947,4

Продовження табл.3.3

1	2	3	4	5	6
Поточна кредиторська заборгованість за:					
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-	-	-
товари, роботи, послуги	1615	41 203,9	66 151,1	83 538,2	85 338,1
розрахунки з бюджетом	1620	619,6	751,4	1 267,0	1 170,5
у тому числі з податку на прибуток	1621	353,4	718,9	931,3	1 119,8
розрахунки зі страхуванням	1625	-	41,4	-	-
розрахунки з оплати праці	1630	-	153,7	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	12 838,8	18 877,8	26 641,2	26 641,2
Усього за розділом III	1695	61 414,4	86 535,4	113 804,3	117 217,0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття					
	1700	-	-	-	-
Баланс	1900	72 330,3	105 523,7	146 314,5	166 298,5

За даними табл.3.3 зареєстрований (пайовий) капітал, залишається незмінним і становить 400 тис.грн.

Нерозподілений прибуток був сформований у розмірі 48136,5 тис.грн. Дане значення було отримане на основі нерозподіленого прибутку звітнього періоду, з врахуванням планового чистого прибутку і з вирахуванням дивідендів. При цьому дивіденди залишаються незмінними і становлять 0,27% від запланованого чистого доходу ТОВ «Інвестиційна компанія MBM», а саме 6129,1 тис.грн.

За рахунок отриманих даних, був сформований плановий власний капітал у розмірі 48536,5 тис.грн.

Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення залишаються без змін, і становлять аналогічно попередньому періоду – 545 тис.грн.

Короткострокові кредити банків на 2018 рік були встановленні у розмірі 2947,4 тис.грн. Дане значення було отримано на основі розрахунку коефіцієнта оборотності короткострокових кредитів банків – 0,018.

Планова поточна кредиторська заборгованість становить – 87628,4 тис.грн. За основу розрахунку було взято коефіцієнт оборотності кредиторської

заборгованості який в плановому періоді становить 1,8, з тривалістю одного обороту 202,7 днів.

Інші поточні зобов'язання залишаються без змін, і зберігають вартість минулого періоду на рівні 26641,2 тис.грн.

Загальні поточні зобов'язання планового періоду становлять 117217 тис.грн, з абсолютною зміною до минулого року – 3412,7 тис.грн.

В результаті проведеного планування було отримано планову суму валюти балансу у розмірі – 166298,5 тис.грн., яка в свою чергу зросла відносно базового періоду на 19984 тис.грн або на 114%. Даний результат, можливо охарактеризувати, як позитивний на основі абсолютного відхилення – 19984 тис.грн та темпу росту 114%, які свідчать про зростання господарської діяльності ТОВ «Інвестиційна компанія MBM».

3.2 Обґрунтування пропозиції щодо покращення фінансово – майнового стану підприємства

Сучасний розвиток економіки держави в певній мірі можна охарактеризувати як період потрясінь. Зміни, пов'язані з ризиками, збитками та умовами прогресуючої світової кризи стали нормою сьогодення. Якщо підприємства не будуть спрямовуватися до змін, які охоплюють весь сучасний світ, вони зазнають краху й збанкрутують. Досвід свідчить, що у періоди світових криз утримують свої позиції тільки лідери змін – тобто ті, які швидко адаптуються до нових тенденцій, використовуючи всі можливі перспективи виходу з них. Такий лідер розглядає зміни як нову можливість, що означає пошук важливих перемін й шляхів, які є максимально ефективними для внутрішньої та зовнішньої діяльності підприємства. Тому основним завданням є розробка нових механізмів управління фінансово – майновим станом підприємства.

В умовах ринкової економіки обґрунтованість та дієвість управлінських рішень на мікро- та макрорівнях значною мірою залежать від результатів оцінки фінансово – майнового стану суб'єктів господарювання, зміст якої виходить за

межі обчислення окремих коефіцієнтів і передбачає вивчення комплексу показників, які відображають різні аспекти діяльності підприємства.

Нестабільність економіки обумовлює необхідність для кожного суб'єкта господарювання постійно шукати шляхи підвищення ефективності своєї діяльності. Функціонуючи в ринковій економіці як суб'єкт підприємницької діяльності, кожне підприємство має забезпечувати такий стан своїх фінансово – майнових ресурсів, за якого воно стабільно зберігало б здатність безперебійно виконувати свої фінансові зобов'язання перед своїми діловими партнерами, державою, власниками, найманими працівниками. Набуваючи в ринкових умовах не уявної, а справжньої фінансової незалежності, несучи реальну економічну відповідальність за ефективність господарювання і за своєчасне виконання фінансових зобов'язань, підприємства здатні досягти стабільності своїх фінансів, забезпечити підприємство необхідними основними засобами. Для вітчизняних підприємств це стає можливим за умови дотримання принципів комерційного розрахунку, головним серед яких є зіставлення витрат і результатів, одержання максимального прибутку за мінімальних витрат. Саме ця умова є визначальною для формування фінансово – майнового стану підприємства.

За результатами проведенного аналізу ТОВ «Інвестиційна компанія MBM», можна стверджувати, що підприємство нарощує обсяги своєї діяльності і прагне до оптимізації своїх показників. За досліджувальний період 2015 – 2017 роки, спостерігається ряд позитивних зрушень, що якісно покращують фінансово – майновий стан підприємства. Але на даному етапі роботи, ТОВ «Інвестиційна компанія MBM» є до чого прагнути.

Позитивні зрушення спостерігаються у ситуації з ліквідністю та платоспроможністю підприємства. Можна спостерігати збільшення власних коштів майже у тричі, а саме з 10368,5 тис.грн до 31965,2 тис.грн, що становить 208,29% росту. Також спостерігається нарощення поточних оборотних активів у 2017 році, абсолютний приріст якого становив 40596,0 тис.грн, що в свою чергу становить ріст 138,80% див.табл 2.7. За рахунок збільшення цих кількісних показників, відбуваються зміни якісних, а саме: зростання загального коефіцієнта

покриття, коефіцієнта абсолютної ліквідності. Варто звернути увагу, що за рахунок таких змін підприємство стає більш платоспроможним, про це свідчить коефіцієнт платоспроможності, який у 2017 році зріс на 31,06% та становив – 0,28. За рахунок цього, позитивним зрушенням є зменшення коефіцієнта заборгованості на 23,70% див.табл 2.8. Також підприємство намагається збільшити свою фінансову автономію, у 2017 році темп росту показника становив 124,28%. Це відразу позначилося на збільшенні показника покриття боргу, він свою чергу збільшився до позначки 0,28, або на 31,06 %, але все ще знаходиться на рівні нижчому від оптимального див.табл 2.9.

Негативним наслідком господарської діяльності підприємства є зростання тривалості операційного та фінансового циклу. В свою чергу тривалість операційного циклу зросла до 565,24 днів з темпом росту 127,68%, тривалість фінансового циклу складає 317,48 дні із зростанням у 159,95% див. табл.2.5. Рентабельність капіталу, і окремі статті рентабельності продажів також втратили свої позиції, наприклад темп росту рентабельності власного капіталу становить - 17,46%, а загальна рентабельність сукупного капіталу зросла лише на 2,58%. Якщо проаналізувати в комплексі, то загальна рентабельність підприємства на кінець 2017 року становить 16%, що є нижчою за середньоринкову по галузі. За рахунок цього ТОВ «Інвестиційна компанія МВМ» недоотримує значну частку доходу від реалізації продукції, і основою даної проблематики є політика ціноутворення.

Існуюча фінансова ситуація, яка склалася на ТОВ «Інвестиційна компанія МВМ» не є критичною. Вона лише вимагає оптимізації, ефективності та контролю введення господарської діяльності, а також стабілізації і зміцнення фінансово – майнового стану підприємства.

Однією з причин кризового стану вітчизняних підприємств є неналежне виконання фінансовими службами покладених на них функцій, зокрема функції ціноутворення, контролю маржинальності реалізованої продукції, відсутність гнучкого фінансового планування та аналізу, управління ризиками та несвоєчасне виявлення фінансової нестабільності.

Оскільки фінансово – майновий стан – це одна з найважливіших характеристик діяльності кожного підприємства, існує потреба в систематичному і всебічному аналізі, а також оцінці з використанням різних методів, прийомів та методик аналізу. Це уможливить критичну оцінку фінансових результатів діяльності підприємства як у статичі за певний період, так і в динаміці – за низку періодів, дасть змогу визначити «больові точки» у фінансовій діяльності та способи ефективності використання фінансових ресурсів, їх раціонального розміщення.

Головним недоліком і суттєвою проблемою ТОВ «Інвестиційна компанія МВМ» є те, що не проводиться глобальний і всеохоплюючий аналіз діяльності підприємства в комплексі. Тобто, підприємство не може вчасно реагувати на проблеми, лише через те, що підприємство просто не знає про їх існування. Для цього потрібно в першу чергу забезпечити підприємство відділом фінансового контролю або відділом економічної безпеки. В подальшому, можна запропонувати наступні шляхи поліпшення оцінки фінансово – майнового стану підприємства, а саме:

- адаптування методики аналізу до потреб підприємства;
- вдосконалити теоретичні засади формування та реалізації інформаційної системи підприємства;
- розробити методичне забезпечення процесу прогнозування фінансово – майнового стану підприємства.

Першочерговим етапом у покращання фінансово – майнового стану підприємства є пошук оптимального співвідношення власного і позикового капіталу, яке б забезпечило мінімальний фінансовий ризик за максимальної рентабельності власного капіталу. Оптимізація ліквідності підприємства реалізується за допомогою оперативного механізму фінансової стабілізації - системи заходів, спрямованих, з одного боку, на зменшення фінансових зобов'язань, а з іншого, на збільшення грошових активів, що забезпечують ці зобов'язання.

Фінансові зобов'язання підприємство може зменшити за рахунок:

- зменшення суми постійних витрат (зокрема витрат на утримання управлінського персоналу);
- зменшення рівня умовно-змінних витрат;
- продовження строків кредиторської заборгованості за товарними операціями;
- відтермінування виплат дивідендів та відсотків.

Збільшити суму грошових активів можна за рахунок:

- рефінансування дебіторської заборгованості (шляхом факторингу, форфейтингу, примусового стягнення);
- прискорення оборотності дебіторської заборгованості (шляхом скорочення термінів надання комерційного кредиту або наданням знижок при швидкій оплаті);
- оптимізація запасів товарно-матеріальних цінностей (шляхом встановлення нормативів товарних запасів методом техніко-економічних розрахунків);
- скорочення розмірів страхових, гарантійних та сезонних запасів на період перебування підприємства у фінансовій кризі.

Також до основних заходів покращення фінансово – майновго стану підприємства слід віднести збільшення виручки від реалізації. У свою чергу, розмір виручки від реалізації залежить від обсягів реалізації продукції та ціни одиниці продукції, що реалізується. Щоб збільшити обсяги реалізації, треба максимально активізувати збутову діяльність підприємства. Тому в умовах конкурентного середовища особливої актуальності набуває оптимізація збутової політики підприємства. Підприємству необхідно активізувати політику в галузі маркетингу з метою просування своєї продукції, яка фактично за рахунок високої якості та ціни, нижчої від середньогалузевої є конкурентноспроможною.

Доцільно звернути увагу на те, що для покращання свого фінансового становища підприємство повинне реалізовувати всю продукцію, що застоюється на складах. Також для покращення ефективності збутової політики підприємства, можна запропонувати оптову торгівлю на спеціалізованих виставках і ярмарках.

Це дозволить укласти договори на постачання під час відвідання виставки представниками покупця або провести попередні переговори. Виставки та ярмарки притягують до себе велику кількість професійних діячів ринку, а саме виробників, посередників, споживачів, тому тут можна провести великий обсяг маркетингових досліджень, отримати останню інформацію про товари-новинки. Для підвищення ефективності даного заходу на виставці повинні обов'язково бути присутні уповноважені представники служби збуту, що відповідають за ефективність роботи на ній.

Гарним прикладом таких заходів є Київський міжнародний меблевий форумKIFF 2018- міжнародна виставка меблів та предметів інтер'єру. Цього року, це був 15 міжнародний форум виробників та постачальників меблів (визнаний UFI). Ця виставка проводиться в березні кожного року, і є наймасштабнішою та головною для представників даної сфери. На даному заході представлено більше 100 вітчизняних та іноземних брендів.

Ще одним масштабним заходом є MTKTINNOVATION 2017- міжнародна виставка матеріалів для виробництва, декору і обробки меблів, фурнітури, механізмів і комплектуючих. За рахунок прийняття участі в таких заходах можна розширити поле своєї діяльності, знайти нових партнерів та клієнтів, забезпечити своє підприємство іміджем та впізнаваністю.

Збутова політика ТОВ «Інвестиційна компанія MBM» повинна орієнтуватися на:

- отримання підприємницького прибутку в поточному періоді, а також забезпечення гарантій її отримання в майбутньому;
- максимальне задоволення платоспроможного попиту споживачів;
- довготривалу ринкову стійкість організації, конкурентоспроможність її продукції;
- створення позитивного іміджу на ринку і визнання з боку громадськості.

Конкурентоспроможність на ринку збуту можна досягти шляхом зниження собівартості продукції, за рахунок раціональнішого використання як

матеріальних, так і трудових ресурсів, збільшення обсягу реалізації товарів, пошуку нових клієнтів, нових регіонів діяльності.

Ще одним напрямом покращання фінансово – майнового стану підприємства ТОВ «Інвестиційна компанія MBM» є збільшення грошових коштів на розрахунковому рахунку підприємства, що збільшить коефіцієнт абсолютної ліквідності і дозволить підприємству брати довгострокові і короткострокові позики в банку для фінансування поточної діяльності, які видаються лише платоспроможним підприємствам, в яких коефіцієнт абсолютної ліквідності відповідає нормі. Збільшення грошових коштів можна забезпечити за рахунок реалізації зайвих оборотних і необоротних фондів, здачі їх в оренду.

Важливим заходом для покращення господарської діяльності підприємства є оптимізація обсягів дебіторської заборгованості та її рефінансування. Для ТОВ «Інвестиційна компанія MBM» це є важливим питанням. Обсяг дебіторської заборгованості даного підприємства на кінець звітного року становив 73903,70 тис.грн. У даному випадку у ТОВ «Інвестиційна компанія MBM» виникає потреба додаткових витрат із залучення короткострокових банківських кредитів для компенсації дебіторської заборгованості.

Для оптимізації обсягів дебіторської заборгованості потрібно вибрати найбільш доцільні строки платежів та форми розрахунків зі споживачами саме: попередня оплата, з відстрочкою платежу, за фактом відвантаження продукції.

Основними формами рефінансування дебіторської заборгованості є факторинг та форфейтинг. В свою чергу форфейтинг – це специфічна форма кредитування зовнішньоекономічних операцій шляхом купівлі комерційним банком (форфейтером) в експортера боргових зобов'язань, акцептованих імпортером, тобто експортер переуступає банку свої вимоги до покупців. Також, до заходів рефінансування дебіторської заборгованості відноситься комплекс процедур примусового стягнення заборгованості, зокрема й за позовом до господарського суду.

Проведення роботи з реструктуризації заборгованості потребує чітко визначеної послідовності дій (етапів реструктуризації). Доведення до підлеглих

прийнятих управлінських рішень щодо обсягу та структури дебіторської заборгованості за товари, роботи та послуги повинно супроводжуватися встановленням кінцевих результатів у кількісному вимірі, тобто цілей, яких необхідно досягти після завершення процесу реструктуризації дебіторської заборгованості. Такими цілями можна вважати: підвищення рівня абсолютної платоспроможності, термінове залучення коштів для інвестиційних потреб, підвищення рівня надійності товарної дебіторської заборгованості.

Для ТОВ «Інвестиційна компанія MBM» слід застосувати таку форму рефінансування дебіторської заборгованості як факторинг. Факторинг являє собою фінансову операцію, під час якої підприємство – продавець передає право отримання грошей за платіжними документами за відвантажену продукцію банку. За здійснення такої операції банк стягує з підприємства-продавця визначену комісійну плату, яка встановлюється у відсотках до суми платежу. Даний метод рефінансування був обраний за рядом переваг та можливостей, які були виділені за час існування факторингу в Україні, а саме[45, с.411-415]:

- гарантована відсутність іммобілізації оборотних коштів у дебіторську заборгованість;
- відсутність застави;
- прискорення оборотності коштів;
- розширення клієнтської бази та встановлення стабільних відносин з покупцями, які матимуть можливість закупляти товар з відстроченням оплати;
- можливість здійснювати гуртові закупівлі за вигіднішими цінами та підтримувати розширений асортимент продукції;
- поліпшення ділового іміджу та платоспроможності через можливість проведення своєчасних розрахунків зі своїми кредиторами;
- зміцнення ринкової позиції.

Ефективність факторингової операції для ТОВ «Інвестиційна компанія MBM» можна визначити шляхом порівняння фактичного рівня витрат за факторинговою операцією із середнім розміром відсоткової ставки

короткострокового банківського кредиту. У нашому випадку розмір дебіторської заборгованості, інкасацію якої можна здійснювати за допомогою факторингових операцій становить 73903,70 тис.грн. Припустимо, що підприємство продає банку право на її стягнення на таких умовах табл.3.4

Таблиця 3.4

Ефективність факторингової операції для ТОВ «Інвестиційна компанія MBM»

Вихідні дані	Значення
1.Дебіторська заборгованість	73903,70
2.Комісійна плата за здійснення факторингової операції стягується від суми заборгованості,%	3
3.Банк надає підприємству кредит у формі попередньої оплати його боргових вимог у розмірі 80% від суми заборгованості,тис.грн	59122,96
4.Процентна ставка за кредит, що надається банком,%	18
5.Середній рівень процентної ставки на ринку грошей (за даними Національного банку України),%	24,1
6. Додаткові витрати підприємства на здійснення факторингової операції:	
6.1 Комісійна плата , тис.грн	1321,79
6.2 Плата за користування кредитом,тис.грн	6344,60
7.Загальна сума витрат на здійснення факторингової операції	7666,39
8.Рівень відносно додатково отриманих грошових активів, від суми додаткових витрат на здійснення операції	21,75

Зіставляючи отриманий показник з середнім рівнем процентної ставки на ринку грошей ми бачимо, що здійснення факторингової операції для ТОВ «Інвестиційна компанія MBM» є вигіднішим, ніж отримання фінансового кредиту на період оплати боргу. За рахунок цього покращиться ліквідність, платоспроможність та ділова активність підприємства. Також, дане підприємство позбудеться додаткових витрат, які виникають внаслідок залучення кредитів, внаслідок цього покращать свою фінансову стійкість.

Не менш важливим питанням для ТОВ «Інвестиційна компанія MBM» є підвищення рівня ділової активності. У 2017 році спостерігався значний спад ділової активності, який в свою чергу вплинув на кінцевий фінансовий результат

підприємства. Ефективність діяльності підприємства в значній мірі залежить від розробленої системи шляхів і напрямів їх реалізації щодо раціоналізації рівня ділової активності та своєчасності прийняття оперативних управлінських рішень. Завдання для забезпечення зростання ділової активності підприємства полягає насамперед у підвищенні ефективності використання ресурсів підприємства за рахунок прискорення оборотності ресурсів і скорочення періоду їх обороту. Напрями їх скорочення пов'язані зі зменшенням тривалості обороту дебіторської заборгованості, збільшенням тривалості обороту кредиторської заборгованості. Що стосується ефективності формування та використання кредиторської заборгованості підприємства, то вона полягає у забезпеченні своєчасного нарахування і виплати коштів, які входять до її складу. Важливим напрямом також є визначення джерел погашення короткострокових фінансових зобов'язань підприємства. Варто зазначити, що сповільнення кредиторської заборгованості для зменшення фінансового циклу підприємства є допустимим до того рівня, що не чинить негативний вплив на фінансову стійкість підприємства.

Ефективна організація запасів є важливою умовою підвищення ефективності використання оборотних коштів. Основні шляхи скорочення торговельних запасів підприємства зводяться до їх раціонального використання, ліквідації наднормативних запасів матеріалів, вдосконаленню нормування, поліпшення організації постачання.

При аналізі фінансово – майнового стану ТОВ «Інвестиційна компанія МВМ» гостро постало питання фінансової стійкості підприємства. За даними, отриманими під час проведення аналізу було виявлено слабку фінансову стійкість. Майже усі показники не досягають нормативного значення, але на даному етапі не спостерігається економічної кризи. Для подальшого функціонування та розвитку ТОВ «Інвестиційна компанія МВМ» повинна забезпечувати збалансованість використання всіх наявних ресурсів.

Система заходів для підтримки фінансової стійкості підприємства повинна передбачати:

- постійний моніторинг зовнішнього і внутрішнього станів підприємства;
- розробку заходів із зниження зовнішньої вразливості підприємства;
- розробку підготовчих планів при виникненні проблемних ситуацій, здійсненні попередніх заходів для їхнього забезпечення;
- впровадження планів практичних заходів при виникненні кризової ситуації, прийняття ризикових і нестандартних рішень у випадку відхилення розвитку ситуації;
- координацію дій всіх учасників і контроль за виконанням заходів та їхніми результатами.

Саме за таких умов можна забезпечити систему моніторингу кожної із складових економічної стійкості підприємств, яка змогла б надати можливість оптимізувати її відповідно до перспектив розвитку. Так, якщо моніторингом виявлено недостатній рівень фінансової стійкості підприємства, то можна реалізувати такі дії:

- оптимізація руху фінансових ресурсів підприємства і врегулювання фінансових відносин, які виникають під час розрахункових відносин між господарюючими суб'єктами з метою ефективного їхнього розподілу;
- розробка стійкої фінансової стратегії підприємства;
- розробка проектів перспективних і поточних фінансових планів, прогностичних балансів та бюджетних коштів;
- розрахунок прогностичних значень реалізації продукції (планів продажів) і планів капіталовкладень, собівартості продукції тощо;
- визначення джерел фінансування господарської діяльності, а також бюджетне фінансування, довгострокове та короткострокове кредитування тощо.

Саме за рахунок стійкої фінансової складової підприємство спроможне вкладати кошти у пошук нових товарів (послуг) для реалізації, освоювати нові ринки збуту, забезпечувати або сприяти забезпеченню маркетингової стійкості

підприємства, розвивати нові напрями діяльності, підтримувати інвестиційну стійкість, і, маючи висококваліфікований персонал, забезпечувати кадрову стійкість підприємства, ефективний процес управління.

Здійснені дослідження, дозволяють зробити висновки щодо основних напрямів покращення фінансово – майнового стану ТОВ «Інвестиційна компанія МВМ» та формування його фінансової стратегії. Удосконалення фінансової роботи на підприємстві доцільно здійснювати за такими напрямками:

- системний і постійний фінансовий аналіз їх діяльності;
- організацію обігових активів відповідно до існуючих вимог з метою оптимізації фінансового стану;
- впровадження управлінського обліку і на цій підставі оптимізацію витрат підприємства;
- оптимізацію розподілу виручки і вибір найефективнішої дивідендної політики;
- впровадження сучасної системи управління грошовими потоками;
- розробка і реалізація стратегічної фінансової політики підприємства.

Отже, фінансово – майнова складова вважається провідною та вирішальною, оскільки в ринкових умовах господарювання фінанси є рушійною силою будь-якої економічної системи.

3.3 Прогнозна оцінка основних індикаторів фінансово – майнового стану підприємства

Процес прогнозування фінансово – майнового стану підприємства є невід’ємним елементом його управління. Визначаючи фінансово – майновий стан як складну систему, що є об’єктом прогнозування, нами пропонується розглядати прогнозування фінансово – майнового стану підприємства як розробку системи науково обґрунтованих імовірнісних припущень про базові і альтернативні структурні зміни в активах та пасивах підприємства, обумовлених ефективністю використання капіталу. Прогнозування фінансово – майнового

стану підприємства доцільно здійснювати шляхом моделювання, оскільки останнє дозволяє відображати перспективний стан в залежності від необмеженої кількості факторів. Таким чином, адекватність прогнозування фінансово – майнового стану залежить від процедури та логіки побудови прогнозної моделі. Це обумовлює необхідність визначення послідовності процедур та основних етапів прогнозування.

В теорії фінансів система фінансових індикаторів включає: фінансові категорії, фінансові показники, фінансові коефіцієнти.

Застосування фінансових категорій як фінансово – майнових індикаторів не є доцільним, тому що вони відображають лише наукову абстракцію реальних економічних відносин, тобто чисто теоретичні поняття і не можуть використовуватись як інформаційна база. Фінансові показники підприємства характеризують кількісну сторону фінансово – майнових відносин і показують обсяги фінансових операцій, що дозволяє оцінити масштаби фінансової діяльності та майновий стан підприємства зокрема. Фінансові коефіцієнти це відносні фінансові показники, які виконують оцінюючу функцію, тобто дають можливість оцінювати фінансово – майнову діяльність. Саме вони можуть виступати у ролі основних фінансових індикаторів, якщо при їх визначенні виконуються вимоги повноти, достовірності та своєчасності [23,с 63-65].

Основними методологічними принципами формування системи показників – індикаторів фінансово – майнового стану підприємства мають бути визнані такі[32]:

- адекватність системи показників діагностичного дослідження, тобто можливість за допомогою їх забезпечити оцінку фінансово – майнового стану підприємства та визначити наявність передумов для їх покращення;
- наявність інформаційного забезпечення для розрахунку значення показників, проведення динамічного та порівняльного аналізу;
- можливість чіткого визначення алгоритмів розрахунку показників-індикаторів фінансово – майнового стану, що забезпечує тотожність їх

економічного розуміння та тлумачення при використанні різними фахівцями-експертами;

- можливість накопичення статистичної бази стосовно рівня та динаміки зміни показників, що з часом стане інформаційною передумовою розробки спеціальних критеріальних моделей (рейтингових систем) оцінки фінансово – майнового стану;
- охоплення показниками усіх найважливіших напрямів (сфер) оцінки фінансово – майнового стану підприємств;
- оптимальна чисельність показників з кожного напрямку дослідження, виключення зі складу системи показників, що дублюють один одного (тобто за цими показниками можна отримати тотожний за економічним змістом аналітичний висновок);
- можливість чіткого та однозначного визначення негативного значення (критеріальної межі) або негативної динаміки (напрямку зміни), які можуть використовуватись як база для оцінки фінансово – майнового стану.

Перспективний аналіз фінансово – майнового стану господарюючого суб'єкта являє собою дослідження фінансових результатів господарської діяльності підприємства з метою визначення їх можливих значень в майбутньому табл.3.5 Цей вид аналізу повинен забезпечити адміністрацію інформацією про майбутнє для прийняття ефективних стратегічних управлінських рішень.

Таблиця 3.5

**Прогнозна оцінка основних індикаторів фінансово - майнового стану ТОВ
"Інвестиційна компанія МВМ" на 2018 рік**

Група показників	Назва індикаторів	Нормат. Значення	Період, роки				Абсолютна зміна		
			2015	2016	2017	2018	2016/ 2015	2017/ 2016	2018/ 2017
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Показники майнового стану підприємства	Коефіцієнт реальної вартості функціонуючого капіталу	Зростання	0,012	0,021	0,023	0,408	0,009	0,002	0,385

Продовження табл.3.5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Коефіцієнт реальної вартості основних засобів	$\geq 0,5$	0,004	0,008	0,007	0,011	0,004	-0,001	0,004
Показники фінансової стійкості	Коефіцієнт фінансової стабільності	Зростання	0,151	0,180	0,222	0,295	0,029	0,042	0,073
	Коефіцієнт забезпеченості власним оборотними засобами	$\geq 0,1$	0,140	0,169	0,213	0,284	0,029	0,044	0,071
	Коефіцієнт автономії	$\geq 0,5$	0,143	0,176	0,218	0,292	0,032	0,043	0,073
	Коефіцієнт покриття	2,0-2,5	1,173	1,209	1,276	1,403	0,036	0,067	0,127
Показники ліквідності	Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,7 – 1,5	0,843	0,665	0,683	0,840	-0,177	0,018	0,156
	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,2 – 0,35	0,025	0,017	0,004	0,017	-0,008	-0,013	0,013
Показники рентабельності	Рентабельність активів	Зростання	0,072	0,123	0,127	0,137	0,051	0,003	0,010
	Рентабельність власного капіталу	Зростання	0,504	0,702	0,579	0,468	0,198	-0,122	-0,111

Динаміка показників оцінки фінансово – майнового стану підприємства див.табл.3.5 свідчить про те, що у підприємства є проблеми з платоспроможністю та ліквідністю.Значення коефіцієнта покриття відображає негативну ситуацію, але залучення додаткових позичкових засобів без ризику втрати фінансової стійкості неможливе. Коефіцієнт абсолютної ліквідності відображає нездатність підприємства своєчасно погасити свої поточні зобов'язання перед позичальниками, це зумовлено тим, що підприємство вкладає свої кошти у продукцію, і не має вільної готівки, яка очікується по завершенню операційного року.

До позитивних змін фінансово – майнового стану підприємства слід віднести значення коефіцієнта реальної вартості функціонуючого капіталу, який

зріс до значення – 0,408, за рахунок зростання вартості основних засобів у плановому періоді, а також скорочення запасів товаро – матеріальних цінностей.

В свою чергу коефіцієнт швидкої ліквідності у прогнозованому періоді досягає нормативної межі і становить – 0,840, за рахунок значного зростання оборонних активів у плановому періоді, що дає змогу ТОВ «Інвестиційна компанія МВМ» можливість погашення короткострокових зобов'язань у разі настання потреби або критичного стану.

Важливим індикатором фінансово – майнового стану підприємства є рентабельність їх господарської діяльності, як міра прибутковості господарювання і використання ресурсів та активів. Негативна динаміка спостерігається у показника рентабельності власного капіталу, абсолютна зміна якого складає – -0,111, а сам показник на прогнозний період становить – 0,468. Зменшення рентабельності власного капіталу не є критичним, нормативні значення для данного показника непередбаченні. Слід зауважити, що фактором впливу на даний показник є дивідендна політика підприємства, яка вимагає перегляду.

На основі табл.3.5, можна зробити висновок, що у плановому періоді очікуються позитивні зміни фінансово – майнового стану ТОВ «Інвестиційна компанія МВМ» порівняно з минулими періодами рис.3.1.

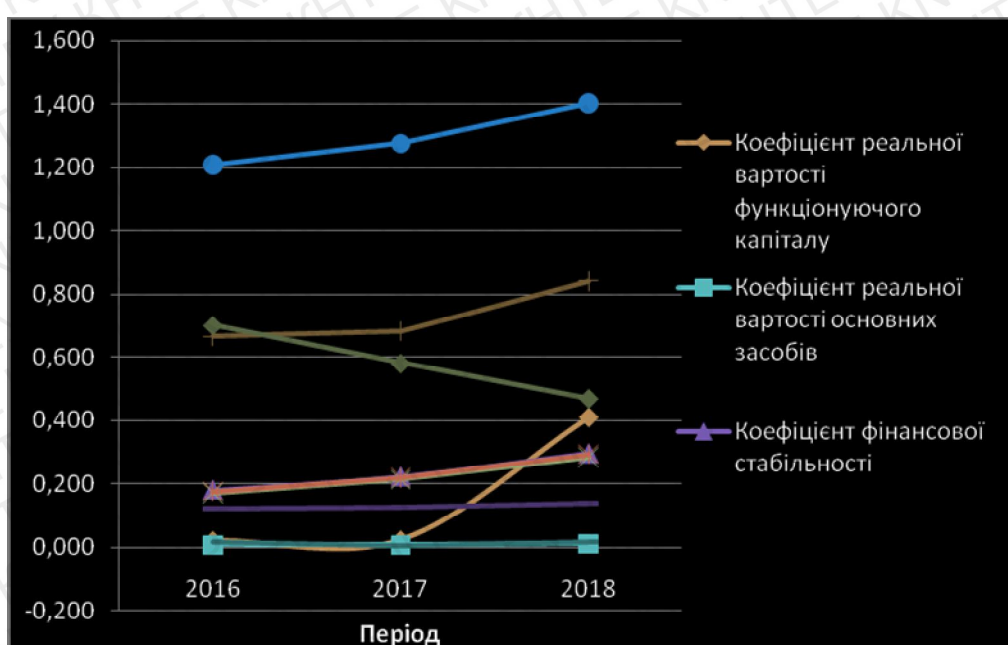

Рис.3.1 Динамічні зміни основних індикаторів фінансово – майнового стану ТОВ «Інвестиційна компанія МВМ» за 2016 – 2018 рр.

Слід зазначити, що проаналізувавши динаміку основних індикаторів фінансово – майнового стану, існує необхідність використання рейтингової оцінки фінансово – майнового стану підприємства. В наукових дослідженнях практично не досліджувалась рейтингова система оцінки підприємства, яка дозволяє визначити ефективність фінансово – господарської діяльності підприємства порівняно з попередніми роками. Ця система дозволяє визначити в якому стані знаходиться підприємство в стані безпеки чи небезпеки.

Проведення рейтингової оцінки фінансово – майнового стану підприємства включає такі основні етапи [11, с.53 - 54]:

- 1) збір, систематизація та аналітичне опрацювання інформації за певний період часу;
- 2) вибір та обґрунтування системи показників, що використовуються для обчислення рейтингової оцінки;
- 3) розроблення методики щодо обчислення інтегрованого показника рейтингової оцінки;
- 4) ранжування об'єктів згідно зі значеннями інтегрованого показника рейтингової оцінки .

Найбільш відомий алгоритм рейтингової оцінки фінансово – майнового стану підприємства, був запропонований О. Д. Шереметом. Для даного алгоритму ніяких обмежень стосовно кількості показників та підприємств-суперників немає. Особливістю вибірки показників є те, що вони всі мають одну спрямованість. Це означає, що чим вище рівень показника, або чим вище темп його росту, тим вище стан фінансової безпеки даного підприємства[54,с.27-29].

Для розрахунку рейтингової оцінки фінансової безпеки було взято такі показники фінансової звітності, як оборотні активи, власний капітал, поточні зобов'язання, дохід, чистий прибуток. На основі яких буде відображатись стан фінансової безпеки даного підприємства протягом 2015 – 2018 рр. В свою чергу,

першочерговим етапом побудови рейтингової оцінки фінансово – майнового стану підприємства є побудова матриці вихідних даних, а також визначення еталонного показника табл.3.6., табл.3.7.

Таблиця 3.6

Матриця вихідних даних для розрахунку рейтингової оцінки фінансово – майнового стану ТОВ «Інвестиційна компанія MBM» за 2015 – 2018 рр.

тис.грн

Показники	Період			
	2015	2016	2017	2018
Оборотні активи	72 037,80	104 640,80	145 236,80	164 444,84
Власний капітал	10 368,50	18 550,10	31 965,20	48 536,47
Поточні зобов'язання	61 414,40	86 535,40	113 804,30	117 217,01
Чистий дохід від реалізації	77 943,00	101 353,70	126 305,10	157 881,00
Чистий прибуток	5 222,00	13 014,00	18 510,60	22 700,37

Таблиця 3.7

Визначення еталонного показника для розрахунку рейтингової оцінки фінансово – майнового стану ТОВ «Інвестиційна компанія MBM» за 2015 – 2018 рр.

тис.грн

Період	Показники					
	Оборотні активи	Власний капітал	Поточні зобов'язання	Чистий дохід від реалізації	Чистий прибуток	Еталонне значення
2015	72 037,80	10 368,50	61 414,40	77 943,00	5 222,00	77 943,00
2016	104 640,80	18 550,10	86 535,40	101 353,70	13 014,00	104 640,80
2017	145 236,80	31 965,20	113 804,30	126 305,10	18 510,60	145 236,80
2018	164 444,84	48 536,47	117 217,01	157 881,00	22 700,37	164 444,84

В ході проведеного аналізу було визначено еталонне значення кожного показника див.табл 3.7. В подальшому проводиться розрахунок елементів нової матриці, яка складається з нормованих величин відносно вибраних еталонів табл.3.8. Розрахунок проводитиметься за формулою:

$$x_{ij} = \frac{a_{ij}}{A_i(m+1)} \quad (3.1)$$

де a_{ij} – значення показника;

$A_i(m+1)$ – еталонне значення.

Таблиця 3.8

**Розрахунок нормованих величин відносно обраних еталонів для
розрахунку рейтингової оцінки фінансово – майнового стану ТОВ
«Інвестиційна компанія MBM» за 2015 – 2018 рр.**

Період	Показники				
	Оборотні активи	Власний капітал	Поточні зобов'язання	Чистий дохід від реалізації	Чистий прибуток
2015	0,92	0,13	0,79	1,00	0,07
2016	1,00	0,18	0,83	0,97	0,12
2017	1,00	0,22	0,78	0,87	0,13
2018	1,00	0,30	0,71	0,96	0,14

Наступним етапом, є розрахунок рейтингової оцінки фінансово – майнового стану за 2015 – 2018 рр. за формулою 1.2:

$$R_j = \sqrt{(1 - X_{1j})^2 + (1 - X_{2j})^2 + \dots + (1 - X_{nj})^2} \quad (3.2)$$

де R_j – рейтингова оцінка фінансово – майнового стану;

X_{1j} – нормована величина відносно еталонних значень.

Розрахунок рейтингової оцінки фінансово – майнового стану ТОВ «Інвестиційна компанія MBM» за 2015 – 2018 рр.:

$$R_{2015} = \sqrt{(1 - 0.92)^2 + (1 - 0.13)^2 + (1 - 0.79)^2 + (1 - 1)^2 + (1 - 0.07)^2} = 1.29$$

$$R_{2016} = \sqrt{(1 - 1)^2 + (1 - 0.18)^2 + (1 - 0.83)^2 + (1 - 0.97)^2 + (1 - 0.12)^2} = 1.21$$

$$R_{2017} = \sqrt{(1 - 1)^2 + (1 - 0.22)^2 + (1 - 0.78)^2 + (1 - 0.87)^2 + (1 - 0.13)^2} = 1.20$$

$$R_{2018} = \sqrt{(1 - 1)^2 + (1 - 0.3)^2 + (1 - 0.71)^2 + (1 - 0.96)^2 + (1 - 0.14)^2} = 1.15$$

За одержаним значенням R_j всі показники за якими відображається фінансово – майновий стан ТОВ «Інвестиційна компанія MBM» протягом досліджуваного періоду, упорядковуються на графіку зміни рейтингової

оцінки рис. 3.2 Чим ближче значення рейтингової оцінки до одиниці, тим сильнішим є фінансово – майновий стан підприємства.

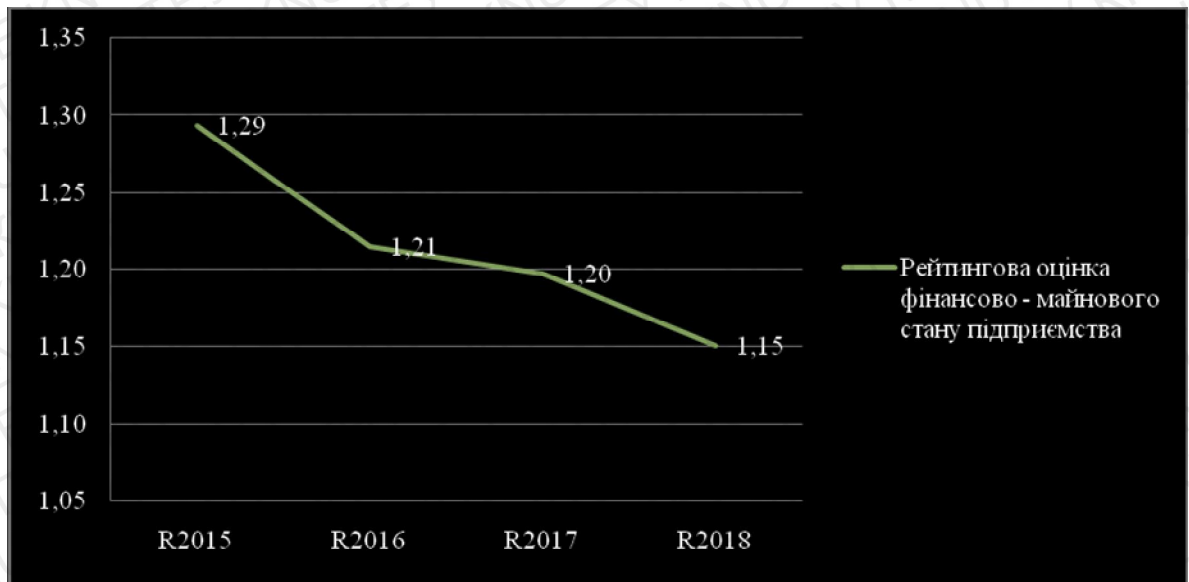

Рис 3.2 Динаміка рейтингової оцінки фінансово – майнового стану ТОВ «Інвестиційна компанія МВМ» за 2015 – 2018 рр.

Здійснивши рейтингову оцінку фінансово – майнового стану підприємства оптимальний діапазон якої одиниця, дає можливість стверджувати про міцний фінансово – майновий стан ТОВ «Інвестиційна компанія МВМ», його високу конкурентоспроможність та ділові можливості на фінансовому ринку, вміння співпрацювати з фінансово-кредитними установами, а також вчасність та правильність прийняття господарських рішень в кризових ситуаціях для збереження необхідного рівня своєї фінансової безпеки.

При оцінюванні фінансово – майнового стану як передумови фінансової безпеки підприємства, слід зауважити про необхідність концентрації зусиль підприємства над подоланням таких недоліків як низькі рентабельність та ліквідність підприємства, нестача вільних оборотних коштів, надмірна залежність від зовнішніх джерел фінансування. Разом з тим, важливо наголосити про доцільність оцінювання фінансової безпеки за допомогою рейтингової оцінки, яка є надзвичайно ефективна і доречна, дає можливість побачити в якому стані знаходиться підприємство в стані безпеки чи небезпеки. Оцінка фінансово – майнового стану підприємства за допомогою рейтингової оцінки допомагає

швидко зорієнтуватись підприємству в правильності здійснення своєї фінансово-господарської діяльності.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

За результатами проведеного дослідження було зроблено узагальнюючі висновки. Проаналізувавши наявні трактування, можна свідчити, що фінансово – майновий стан - це одна з головних та найважливіших характеристик господарської діяльності підприємств. Під фінансово – майновим станом підприємства розуміють рівень його забезпеченості відповідним обсягом фінансових та майнових ресурсів, необхідних для здійснення ефективної господарської діяльності та своєчасного здійснення грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями. Також у процесі дослідження було визначено, що фінансово – майновий стан підприємства, передбачає наявність системи постійних контрольних дій та прогнозних оцінок, що дозволить всебічно усвідомлювати поточну ситуацію на підприємстві.

Встановлено, що фінансово – майновий стан підприємства визначається елементами його економічної діяльності:

- рентабельністю роботи підприємства;
- оптимальністю розподілу прибутку, що залишається в розпорядженні підприємства після сплати податків і обов'язкових відрахувань;
- наявністю власних фінансових ресурсів необхідних для організації господарчого процесу і процесу реалізації продукції;
- раціональним використанням власних та позикових коштів.

В економічній літературі не виокремлено загальної класифікації факторів, які впливають на фінансово – майновий стан підприємства, різні автори використовують різні підходи до їх класифікації. Фактори, що впливають на фінансово – майновий стан підприємства можливо поділити на дві основні групи: зовнішні та внутрішні, оскільки до їх складу належать решта факторів у розрізі вище розглянутих класифікаційних ознак.

Досліджуючи методи діагностики фінансово – майнового стану підприємства за даними фінансової звітності, можна було спостерігати своєрідну однотайність науковців, яка висвітлюється у багатьох фахових виданнях. Зокрема до методів аналізу фінансово – майнового стану було віднесено: горизонтальний метод, вертикальний метод, метод фінансових коефіцієнтів. Як свідчать дані окремих досліджень, складність у проведенні фінансового аналізу полягає у неритмічності та слабкості використання низки прийомів і методів фінансового аналізу у діяльності підприємств.

Одним із найважливіших етапів діагностики фінансово – майнового стану підприємства є аналіз майнового стану підприємства, що дає змогу визначити абсолютні і відносні зміни статей балансу за визначений період, відслідкувати тенденції їхньої зміни та визначити структуру фінансових ресурсів підприємства. Аналіз майнового стану ТОВ «Інвестиційна компанія MBM» проводився за методами горизонтального, вертикального аналізу, а також методом фінансових коефіцієнтів. Враховуючи результати, отриманні в процесі дослідження, а саме слабкий майновий стан підприємства, де простежується зменшення основних показників у динаміці, що є результатом випередження темпів зносу основних засобів темпами їх оновлення та специфікою діяльності даного підприємства, стає доцільним залучення банківських коштів у вигляді кредиту та фінансових інвестицій для поповнення майнових ресурсів підприємства.

Також в процесі діагностики фінансово – майнового стану ТОВ «Інвестиційна компанія MBM» було оцінено ділову активність підприємства. Одним із найважливіших показників ділової активності є коефіцієнт оборотності активів. Отриманні результати свідчать, що коефіцієнт оборотності активів ТОВ «Інвестиційна компанія MBM » має стабільну тенденцію до зменшення (2015р. – 1,08, 2016р. – 0,96, 2017р. – 0,86). Враховуючи це, можна стверджувати, що така динаміка свідчить про слабку ефективність використання активів на ТОВ «Інвестиційна компанія MBM».

Важливою складовою оцінки ділової активності підприємств є аналіз стану дебіторської заборгованості. Так, коефіцієнт оборотності дебіторської

заборгованості на ТОВ «Інвестиційна компанія МВМ» в динаміці збільшується із 1,55 у 2015 р. до 1,67 у 2017 р. При цьому спостерігається значне зменшення тривалості обороту.

Також, важливе значення в діагностиці фінансово – майнового стану підприємства, займає аналіз показників рентабельності. Зростання усіх показників рентабельності в динаміці за звітні періоди розглядають як позитивну тенденцію. Залежно від того, з чим порівнюють показник прибутку, виділяють дві групи коефіцієнтів рентабельності: рентабельність інвестицій (капіталу), рентабельність продажів.

Із проведених розрахунків отримуємо висновок, що рентабельність сукупного капіталу на ТОВ «Інвестиційна компанія МВМ» у 2015 – 2017 роках була позитивною (від 7% до 13%). Показник рентабельності власного капіталу у 2015 році становив – 5%, у 2016 році – 7%, у 2017 році – 5,8%. Чіткої тенденції до зміни даного показника не спостерігається. Безумовно, позитивним фактом є ріст загальної рентабельності підприємства з 9% в 2015 р. до 16% в 2017 р. На основі цього був прийнятий висновок, що досягнутий рівень рентабельності є оптимальним для підприємств таких масштабів.

Важливим показником, що характеризує фінансово – майновий стан підприємства, є платоспроможність. За результатами проведеного аналізу, встановлено що у 2017 році на 100 грн боргових зобов'язань, припадає 28 гривень власного капіталу. При цьому цей показник зріс порівняно з 2016 роком на 31,06%, що засвідчує негавну динаміку до зменшення платоспроможності підприємства.

Ще одним елементом діагностики фінансово-майнового стану підприємства є фінансова стійкість. Для оцінки типу фінансової стійкості на основі абсолютних показників, було використано модель Ковальова, відповідно до якої фінансова стійкість підприємства ТОВ «Інвестиційна компанія МВМ» належить до II типу фінансової стійкості. Другий тип фінансової стійкості підприємства вважається нормальним, оскільки всі господарські потреби підприємства, в повному обсязі забезпеченні різноманітними нормальними джерелами фінансування (НДФЗ),

строк погашення яких не настав. При даній ситуації, підприємство проводить помірковану політику фінансування активів.

Пріоритетним на сьогодні напрямком аналізу фінансово – майнового стану підприємства є оцінка схильності підприємства до банкрутства, що зумовлено зростанням значення проблеми банкрутства вітчизняних підприємств в умовах кризової економіки.

Популярною в Україні є модель А. Матвійчука, яка на сьогоднішній день вважається, однією з найоптимальніших для українських підприємств. Результати розрахунку за моделлю Матвійчука, свідчать про стійкий фінансовий стан ТОВ «Інвестиційна компанія MBM» на протязі досліджувального періоду, та відсутності загрози банкрутства. Інтегральний показник Z в період 2015 – 2017 рр., знаходився в межах 4,59 – 8,89.

На основі проведеної діагностики фінансово – майнового стану ТОВ «Інвестиційна компанія MBM» було забезпечено процес планування. Функція планування в системі управління підприємством є однією з головних, центральних функцій, що визначає кінцеві результати господарської діяльності.

У випускній кваліфікаційній роботі було використано поточне планування, горизонт якого складає 1 рік. В результаті проведеного планування було отримано планову суму валюти балансу у розмірі – 166298,5 тис.грн., яка в свою чергу зросла відносно базового періоду на 19984 тис.грн або на 114%. Також на основі цього був спланований плановий чистий дохід від реалізації товарів, робіт, послуг у розмірі 157881 тис.грн з динамікою на плановий період 25%. У плановому періоді очікується отримання чистого прибутку у 2018 році в розмірі 22700,4 тис.грн, з абсолютним приростом до минулого року 4189,8 тис.грн.

Головним недоліком і суттєвою проблемою ТОВ «Інвестиційна компанія MBM» є те, що не проводиться глобальний і всеохоплюючий аналіз діяльності підприємства в комплексі. В першу чергу потрібно забезпечити підприємство відділом фінансового контролю або відділом економічної безпеки. В подальшому, можна запропонувати наступні шляхи поліпшення оцінки фінансово – майнового стану підприємства, а саме:

- адаптування методики аналізу до потреб підприємства;
- вдосконалити інформаційну систему підприємства;
- розробити методичне забезпечення процесу прогнозування фінансово– майнового стану підприємства.

Важливим заходом для покращення господарської діяльності підприємства є оптимізація обсягів дебіторської заборгованості та її рефінансування. Обсяг дебіторської заборгованості даного підприємства на кінець звітного року становив 73903,70 тис.грн. Для оптимізації обсягів дебіторської заборгованості потрібно вибрати найбільш доцільні строки платежів та форми розрахунків зі споживачами саме: попередня оплата, з відстрочкою платежу, за фактом відвантаження продукції, а також розглядати можливість факторингової операції.

Також до основних заходів покращення фінансово – майнового стану підприємства слід віднести збутову діяльність підприємства. Для покращення ефективності збутової політики підприємства, слід запропонувати оптову торгівлю на спеціалізованих виставках і ярмарках. Можливою платформою для цього може стати Київський міжнародний меблевий форум KIFF 2018 - міжнародна виставка меблів та предметів інтер'єру, а також MTKT INNOVATION 2018- міжнародна виставка матеріалів для виробництва, декору і обробки меблів, фурнітури, механізмів і комплектуючих.

Результати проведеної діагностики, дозволяють зробити висновки щодо основних напрямів покращення фінансово – майнового стану ТОВ «Інвестиційна компанія MBM» за такими напрямками:

- системний і постійний фінансовий аналіз їх діяльності;
- організацію обігових активів відповідно до існуючих вимог з метою оптимізації фінансово – майнового стану;
- впровадження управлінського обліку і на цій підставі оптимізацію витрат підприємства;
- оптимізацію розподілу виручки і вибір найефективнішої дивідендної політики;
- впровадження сучасної системи управління грошовими потоками;

- розробка і реалізація стратегічної фінансової політики підприємства.

Остаточним результатом діагностики було здійснення рейтингової оцінки фінансово – майнового стану ТОВ «Інвестиційна компанія MBM». За результатами було отримане рейтингове значення – 1,2. Оптимальний діапазон рейтингової оцінки фінансово – майнового стану – одиниця. В результаті, це надає можливість стверджувати про задовільний фінансово – майновий стан ТОВ «Інвестиційна компанія MBM», високу конкурентоспроможність та ділові можливості на фінансовому ринку, вміння співпрацювати з фінансово-кредитними установами, а також вчасність та правильність прийняття господарських рішень в кризових ситуаціях для збереження необхідного рівня своєї фінансової безпеки.

При діагностиці фінансово – майнового стану як передумови фінансової безпеки підприємства, слід зауважити про необхідність концентрації зусиль підприємства над подоланням таких недоліків як: низька майнова забезпеченість, присутня нестача вільних оборотних коштів, а також надмірна залежність від зовнішніх джерел фінансування. Разом з тим, важливо наголосити про доцільність та важливість планової діагностики фінансового – майнового стану, яка в свою чергу допомагає швидко зорієнтуватись підприємству в правильності здійснення своєї фінансово-господарської діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Базілінська, О. Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика / Базілінська О. Я. - К.: Центр учбової літератури, 2013. - 328с
2. Баканов М. И., Шеремет А. Д. Теорія економічного аналізу. – К.: Фінанси і статистика, 2011. – 625 с.
3. Баязитов Т. М. Фінансова стратегія і цілі організації / Т. М. Баязитов, В. В. Солодов // Управління корпоративними фінансами. – 2011. – №10. – С. 15– 21.
4. Бернстайн Л.А. Аналіз фінансової звітності / Л.А. Бернстайн. – К. : Фінанси і статистика, 2013. – 624 с.
5. Бойчик І. М., Економіка підприємства: [навч. посібник для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів I – IV рівнів акредитації]/ І. М. Бойчик, П. С. Харів, М. І. Хопчан, Ю. В. Піча; Друге видання, виправлене і доповнене – К.: Каравела; Львів: Новий світ - 2014, 2008. – 298 с.
6. Білик М.Д. Фінансовий аналіз : навч. посібн. / М.Д. Білик, О.В. Павловська, Н.М. Притуляк, Н.Ю. Невмежицька. – К. : Вид-во КНЕУ, 2012. – 592 с.
7. Бланк И.А. Финансовый менеджмент : учебный курс / И.А. Бланк. – 2-е изд., перераб. и доп. – Киев : Ельга, Ника-Центр, 2004. – 656 с.
8. Брейли Ричард, Майерс Стюарт Принципи корпоративних фінансів: Пер. с англ. Н. Барышниковой. – К.: «Олимп-Бизнес», 2010. – 1008 с
9. Бурмистрова А. Фінансовий менеджмент. Практикум : Посібник для вузів/ А. Бурмистрова, Е. Ю. Ветрова, О. А. Жеволюкова и; під ред. Н. Ф. Самсонова. – К. : ЮНИТИ-ДАНА, 2012. – 269 с.
10. Василенко Л.П., Гут Л.В. Фінанси підприємства: Навч. посібник. Ч. 2. - Чернівці: ЧТЕІ КНТЕУ, 2013.
11. Васильєва Л.С.Фінансовий аналіз: підручник/ Л.С. Васильєва, М.В. Петровська. - 3-є вид., стереотип. - К.: КНОРУС, 2008. – 805 с.

12. Вітлінський В. В. Кількісна оцінка ділової активності підприємства / В. В. Вітлінський // Фінанси України. – 2003. – № 11. – С. 16–24.
13. Головка В. І., Мінченко А. В., Шарманська В. К.: Фінансово – економічна діяльність підприємства: контроль, аналіз та безпека. Навч. Посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 448 с.
14. Горбатенко А.М. Оцінка платоспроможності підприємства в кризових умовах// Агросвіт №9 – 2013.:
15. Грачова, М. Є. Фінансовий аналіз [Електронний ресурс] / М. Є. Грачова. – Режим доступу:http://www.auditfin.com/fin/2004/1/fin_2004_11_rus_03_01_Gracheva/fin_2004_11_rus_03_01_Gracheva.asp.
16. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] . – Режим доступу:<http://www.ukrstat.gov.ua/>
17. Ефимова, О. В. Фінансовий аналіз[Текст] / О. В. Ефимова. – К. : Бухгалтерський облік, 2014. – 464с.
18. Економічний аналіз в торгівлі: Навч. Посібник/ Під ред. М.І. Баканова. - К.: Фінанси і статистика, 2009. с. 114)
19. Закон України « Про Банкрутсво» //Відомості Верховної Ради України. — 2005. — № 27. — С. 224.
20. Знахуренко П.А. Комплексна оцінка фінансового стану підприємств / П.А. Знахуренко, О.П. Хотомлянський // Фінанси України. — 2007. — №1. — С.111 — 113.
21. Зятковський І.В. Фінанси підприємств. – К.:Кондор, 2014. – 364 с.
22. Ключник О.С. Вдосконалення комплексної оцінки фінансового стану підприємства / О.С. Ключник, О.В. Кондратюк // Науковий вісник Рівненського інституту ВНЗ «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна». – 2010. – № 1. – С. 120-127
23. Кірейцев Г.Г. Фінансовий менеджмент : [Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / [За ред. Г.Г.Кірейцева] — 2-е вид., перероб. та допов. — [К.:] ЦУЛ, 2012. — 495 с.

24. Кіндрацька Г.І., Білик М.С., Загородній А.Г. Економічний аналіз: Підручник / За ред. проф. А.Г. Загороднього. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2013. – 487с.
25. Ковалев В. В.Фінансовий аналіз:Управління грошовими потоками, прибутком і рентабельністю [Текст] // В. В. Ковалев – К.:Знання, 2007. – 336 с
26. Козлянченко О.М. Інформаційне забезпечення аналізу фінансового стану підприємства при загрозі банкрутства / О.М. Козлянченко // Актуальні проблеми економіки. — №10(112). — 2014. — С. 182—187.
- 27.Козлов В.В. Аналіз рентабельності діяльності підприємства [Електронний ресурс] / В.В. Козлов // Режим доступу : <http://journalaael.intelbi.ru/main/wp-content/uploads/2012/09/pdf>
28. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства: навч. посібник. - 3-тє вид., перероб. і доп. - К.: Знання, 2012.
29. Костецький Я.І. Факторний аналіз рентабельності діяльності сільськогосподарських підприємств / Я.І. Костецький / Економічний аналіз. – 2012. – Випуск 10. – Ч. 4. – С. 179-181.
30. Котляр М.Л. Аналіз фінансового стану підприємства / М.Л. Котляр // Фінанси України. — 2013. — С.99 — 104.
31. Крамаренко Г. О. Фінансовий аналіз та планування. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003. – 224 с
- 32.Кузьмін О., О. Мельник Індикатори в системі управління підприємством: Аналіз ефективності діяльності підприємств незалежно від суб'єкта оцінювання здійснюється за допомогою фінансових показників //[Електронний ресурс] – Режим доступу:www.nalogovnet.com/stat_st.php?x=234
33. Куц Л. Л. Капітал підприємства: формування та використання. Курс лекцій / Л. Л.Куц. – Тернопіль : Інфотехцентр, 2015. – 130 с. – С. 47-53.
34. Кривдюк А.В., Яцишина С.Є. Дослідження економічної категорії платоспроможності підприємства// Економічний простір №15 – 2015.
35. Мец, В. О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства [Текст] : навчальний посібник / В. О. Мец. – К., 2003. – 280 с.

36. Мізіна О. В. Удосконалення підходів до оцінки ефективності використання майна підприємства / О. В. Мізіна , К. В. Панібратченко // Економіка і організація управління. – 2010. – № 2 (8). – С. 66–72.
37. Мних Є. В. Економічний аналіз діяльності підприємства: підручн. // [Електронний ресурс] // Є.М. Мних. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/1663111641846/ekonomika/ekonomichniy_analiz_-_mnih_yev
38. Негашев, Е. В. Методика фінансового аналізу діяльності комерційних організацій [Текст] / Е. В. Негашев, А. Д. Шеремет. – К. : Фінанси и статистика, 2013. — 134 с.
39. Омелянович Л.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: підручник / Л.О. Омелянович, О. В. Чайковська, Г. Є. Долматова, О. В. Іванова, А. Ф. Кононенко. – 3-тє вид., переробл. і доповн. – К.: Знання, 2011. – 23
40. Остап'юк Н. А. Методика оцінки фінансового стану підприємств в умовах інфляції / Н. А. Остап'юк // Вісник ЖДТУ. – 2013. – № 1 (155). – С. 127 – 129
41. Оспіщев В.І. Класифікація чинників впливу на фінансову стійкість підприємств / Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі і послуг : зб. наук. праць. / редкол.: О.І. Черевко (відпов. ред.) та ін. – Харків : Вид-во Харків.ДУ харчування та торгівлі. – 2016. – Вип. 2(10). – 694. – С. 218-223.
42. Павловська О.В. Фінансовий аналіз: Навч.-метод. посіб. для самост.вивч. дисц./ О.В. Павловська, Н.М . Притуляк, Н.Ю. Невмержицька. – К.: КНЕУ, 2011. – 388 с:
43. Партин Г.О. Особливості впливу основних чинників на фінансову стійкість підприємства в умовах фінансово-економічної кризи // Збірник науково-технічних праць Національного лісотехнічного університету України. – 2013. - №10 - С.300.
44. Подольська В.О. Фінансовий аналіз : навчальний посібник / В.О. Подольська, О.В. Яріш. – К. : ЦНЛ, 2009. – 488 с.
45. Ружицький А.В. Використання сучасних форм рефінансування дебіторської заборгованості для підвищення рівня економічної безпеки підприємства / Ружицький А.В., Томчишин О.О. // Науковій вісник «Львівської політехніки». – 2015. – №4. – С. 411-415.

46. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навч. посібник / Г.В. Савицька – К.: Знання, 2004. – 654 с
47. Синькевич Н. І., Васишин Т. М. Аналіз існуючих прийомів і методів фінансового аналізу діяльності суб'єктів господарювання [Електронний ресурс] . – Режим доступу http://business-inform.net/export_pdf/business-inform-2014-4_0-pages-313_317.pdf
48. Слободян Н. Г. Фінансово-інвестиційний аналіз: Курс лекцій для студ. спец. 7.050106 «Облік і аудит» ден. та заоч. форм навч. – К.: НУХТ, 2014. – 124 с.
49. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / С. В. Гушко, А. В. Шайкан, Н. П. Шайкан, О. А. Гушко. – Вид. 2-ге, перероб. і доп. – Кри- вий Ріг : Чернявський Д. О., 2011. – 174 с.
50. Фролова Т. О. Фінансовий аналіз: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. і практ. завдань: Для студ. вищих навч. закл. / Європейський ун-т – К.: Видавництво Європейського ун-ту, 2013. – 252 с.
51. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз. Підручник. / Ю.С. Цал-Цалко. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 566 с.
52. Череп А.В. Проблеми визначення фінансово - майнового стану підприємств в умовах фінансової кризи / А.В. Череп, Л.А. Кириченко // Держава і регіони. — 2015. — №6. — С. 233 — 236.
53. Шаблиста, Л. М. Фінансова стійкість підприємства: сутність і методи оцінки [Текст] / Л. М. Шаблиста // Економіка і прогнозування. – 2014. №2. С.46-58.
54. Шеремет А.Д. Фінанси підприємств : навч.посібник для студ. екон. спец. вузів/ А. Д. Шеремет, Р. С. Сайфулін. – К. : ИНФРА-К, 2002. – 343 с. – (Вища освіта). – ISBN 5-86225-577-X.
55. Шеремет, А. Д. Методика фінансового аналізу[Текст] / А. Д. Шеремет, Р. С. Сайфулін. – К.: ИНФРА-К, 2009 – 176 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Актив балансу ТОВ «Інвестиційна компанія МВМ» за 2015-2017 рр.

Актив	Код рядка	2015	2016	2017
I.Необоротні активи				
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-	-
Основні засоби	1010	292,5	882,9	1077,7
первісна вартість	1011	565,3	1340,7	2306,1
Знос	2012	272,8	457,8	1228,4
Довгосрокові біологічні активи	1020	-	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-	-
Усього за розділом I	1095	292,5	882,5	1077,7
II. Оборотні запаси				
Запаси	1100	20 277,10	47 062,30	67 471,20
у тому числі готова продукція	1103	20 276,80	47 062,10	67 434,90
Поточні біологічні активи	1110	-	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію,товари,роботи,послуги	1125	44 059,70	51 957,80	73 903,70
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	0,1	329,9	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	6 126,00	2 253,60	1 783,30
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 554,80	1 475,00	411,50
Витрати майбутніх періодів	1170	-	19,9	-
Інші оборотні активи	1190	20,1	1542,3	1667,1
Усього за розділом II	1195	72 037,80	104 640,80	145 236,80
III. Необоротні активи, утримуванні для продажу, та групи вибуття	1200	-	-	-
Баланс	1300	72 330,30	105 523,70	146 314,50

Додаток Б

Пасив балансу ТОВ «Інвестиційна компанія МВМ» за 2015-2017 рр.

Пасив	Код рядка	2015	2016	2017
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	400	400	400
Додатковий капітал	1410	-	-	-
Резервний капітал	1415	-	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	9 968,50	18 150,10	31 565,20
Неоплачений капітал	1425	-	-	-
Усього за розділом I.	1495	10 368,50	18 550,10	31 965,20
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	547,4	438,2	545
III. Поточні зобов'язання				
Короткострокові кредити банків	1600	6 752,10	560,00	2 357,90
Поточна кредиторська заборгованість за:				
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-	-
товари, роботи, послуги	1615	41 203,90	66 151,10	83 538,20
розрахунки з бюджетом	1620	619,6	751,4	1267
у тому числі з податку на прибуток	1621	353,4	718,9	931,3
розрахунки зі страхуванням	1625	-	41,4	-
розрахунки з оплати праці	1630	-	153,7	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	12 838,80	18 877,80	26 641,20
Усього за розділом III	1695	61 414,40	86 535,40	113 804,30
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-	-
Баланс	1900	72 330,30	105 523,70	146 314,50

Додаток В

Звіт про фінансові результати ТОВ «Інвестиційна компанія MBM» за 2015 – 2017рр.

Стаття	Код рядка	2015	2016	2017
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів,робіт,послуг)	2000	77 943,00	101 353,70	126 305,10
Інші операційні доходи	2120	291,6	432,5	1671,8
Інші доходи	2240	20,2	47,1	3,7
Разом доходи	2280	78 254,80	101 833,30	127 980,60
Собівартість реалізованої продукції (товарів,робіт,послуг)	2050	58 864,00	69 745,50	71 069,30
Інші операційні витрати	2180	11 552,80	15 217,00	33 957,90
Інші витрати	2270	1 469,70	1000,1	379,50
Разом витрати	2285	71 886,50	85 962,60	105 406,70
Фінансовий результат до оподаткування	2290	6 368,30	15 870,70	22 573,90
Податок на прибуток	2300	1 146,30	2856,7	4 063,30
Чистий прибуток (збиток)	2350	5222	13014,00	18510,6